

**PROJEKAT „INKLUZIVNO PREDŠKOLSKO VASPITANJE I OBRAZOVANJE“
(IPVO)**

**PLAN ZA UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM I SOCIJALNIM OKRUŽENJEM
ZA POTPROJEKAT DOGRADNJE POSTOJEĆEG OBJEKTA U KRUŠEVCU –
PREDŠKOLSKA USTANOVA „LABUD“**

Konačna verzija

Pripremio:

Arup d.o.o. Beograd (Vračar), konsultant za pitanja zaštite životne sredine i socijalna pitanja

Beograd,

15. septembar 2020. godine

Sadržaj

Sadržaj	1
SKRAĆENICE	3
1. SAŽETAK	4
2. KONTEKST I OPŠTA DIJAGNOSTIČKA PROCENA.....	8
Kontekst za zemlju.....	8
Pokrenuta politika SB vezana za zaštitu životne sredine	8
Opis projekta	9
Komponenta 2:	9
3. NACIONALNI PRAVNI OKVIR ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE i OKVIR PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU.....	10
4. PRISTUP I METODOLOGIJA	10
5. OPIS POTPROJEKTA.....	10
Šira lokacija.....	10
Planirane intervencije.....	11
Važne okolnosti koje treba uzeti u obzir	15
6. ODGOVORNOST ZA UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM I SOCIJALNIM OKRUŽENJEM.....	16
7. KLAUZULE UGOVORA O IZVOĐENJU GRAĐEVINSKIH RADOVA VEZANE ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNOG OKRUŽENJA	17
8. REALIZACIJA POTPROJEKTA	17
9. PRAĆENJE	18
10. IZVEŠTAVANJE	19
11. IZVEŠTAJ O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	21
12. IZVEŠTAJ O PROCENI UTICAJA NA SOCIJALNO OKRUŽENJE.....	24
13. PLAN ZA UBLAŽAVANJE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	29
Opšte odredbe	29
Odredbe za konkretan potprojekat.....	33
14. PLAN ZA UBLAŽAVANJE UTICAJA NA SOCIJALNO OKRUŽENJE	39
15. PLAN PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE	42
16. PLAN PRAĆENJA STANJA SOCIJALNOG OKRUŽENJA.....	47
17. PLAN ZA UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA I ŽALBENI MEHANIZAM.....	49
Plan za uključivanje zajednice	49
Žalbeni mehanizam	50
Podnošenje žalbi.....	50
Upravljanje žalbama	50
Praćenje žalbi.....	51

Izveštavanje o odgovorima na žalbe	51
18. IZVEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE	51
19. PRILOZI.....	51
Prilog 1: NACIONALNI PRAVNI OKVIR ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I OKVIR PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	51
Prilog 2: OBRAZAC ZA PODNOŠENJE ŽALBI.....	53
Prilog 3: PROCES ISPITIVANJA UTICAJA NA SOCIJALNO OKRUŽENJE I SPISAK UTICAJA KOJI AKTIVIRAJU OP 4.12	54
Prilog 4: PREGLED VLASNIŠTVA NAD ZEMLJOM I OBJEKTOM	55

SKRAĆENICE

IPVO – Projekat „Inkluzivno predškolsko vaspitanje i obrazovanje”

ZZPS – Zavod za zaštitu prirode Srbije

JLS – Jedinica lokalne samouprave

JUP – Jedinica za upravljanje projektom

KO – Katastarska opština

MZŽS – Ministarstvo zaštite životne sredine

MPNTR – Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

MRZBSP - Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja

MSA – Materijal koji sadrži azbest

NVO – Nevladina organizacija

OA – Oksidi azota

ODUŽSSO – Okvirni dokument za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem

OPR – Okvirna politika raseljavanja

OP – Operativna politika

OP/BP – Operativna procedura / politika Banke

PAU – Policiklični aromatični ugljovodonici

PŽS – Procena životne sredine

PzUŽSSO – Plan za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem

PUŽS – Procena uticaja na životnu sredinu

PUUSO – Plan za ublažavanje uticaja na socijalno okruženje

RZZSK – Republički zavod za zaštitu spomenika kulture

RS – Republika Srbija

SB – Svetska banka

SGRS – Službeni glasnik Republike Srbije

SAPR – Skraćeni akcioni plan za raseljavanje

1. SAŽETAK

Prema Okvirnom dokumentu za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem (ODUŽSSO) koji se primenjuje na projektu „Inkluzivno predškolsko vaspitanje i obrazovanje“ (IPVO) i Operativnoj politici i proceduri Svetske Banke za zaštitu životne sredine 4.01 (OP 4.01), Banka zahteva procenu stanja životne sredine potprojekata predloženih za finansiranje sredstvima zajma Banke kako potprojekti ne bi remetili stanje životne sredine i kako bi odluke koje se donose bile održive. Dalje, na osnovu ODUŽSSO i Okvirne politike raseljavanja (OPR), potrebno je izvršiti temeljnu proveru za svaki pojedinačni potprojekat kako bi se utvrdilo postojanje potencijalno štetnih uticaja na socijalno okruženje koji aktiviraju Operativnu politiku Svetske banke o prinudnoj akviziciji zemljišta i raseljavanju OP 4.12. Ukoliko se utvrdi postojanje takvih uticaja, oni će biti ublaženi kroz instrumente raseljavanja za konkretan potprojekat, Akcioni plan za raseljavanje ili Skraćeni Akcioni plan za raseljavanje (SAPR). Tamo gde uticaji na socijalno okruženje ne aktiviraju OP 4.12, isti će biti ublaženi primenom mera za ublažavanje uticaja definisanih u ODUŽSSO.

Projektom je predviđeno povećanje pristupa kvalitetnim uslugama predškolskog vaspitanja i obrazovanja, posebno za decu iz društveno osetljivih grupa. Projekat obuhvata četiri glavne komponente:

- I. Komponentu 1: Proširenje ponude slobodnih mesta u predškolskim ustanovama
- II. Komponentu 2: Unapređivanje kvaliteta predškolskog vaspitanja i obrazovanja
- III. Komponentu 3: Podrška deci i porodici
- IV. Komponentu 4: Upravljanje projektom, tehnička pomoć i praćenje i vrednovanje

Ovaj Plan za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem (PzUŽSSO) pripremljen je radi utvrđivanja potencijalnih štetnih uticaja potprojekta rekonstrukcije i dogradnje postojećeg objekta vrtića „Labud“ u Kruševcu na životnu sredinu i socijalno okruženje (bez aktiviranja OP 4.12), uključujući uticaje na konkretnu lokaciju, koji se mogu prevazići primenom predloženih mera za ublažavanje štetnih uticaja. Ovaj PzUŽSSO omogućava usaglašenost Projekta s relevantnim domaćim zakonodavstvom i zahtevima SB povezanim s procedurama procene uticaja na životnu sredinu, fizička kulturna dobra, zdravlje i bezbednost, a u skladu sa Okvirnim dokumentom za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem, koji je završen i iznet na javnu raspravu u Beogradu 4. novembra 2016. Uz to, ovaj PzUŽSSO je zasnovan na relevantnoj Operativnoj politici Svetske banke za finansiranje projekata i Procene uticaja na životnu sredinu OP 4.01 (OP SB) i usaglašen sa istom; OP SB predstavlja opšte smernice, kodekse prakse i procedure koje treba poštovati u sprovođenju svih potprojekata predloženih za finansiranje. Ovaj Plan sastoji se od 19 odeljaka koji se bave konkretnim problemima na sledeći način.

Odeljak 2. Kontekst i opšta dijagnostička procena. U ovom odeljku dat je pregled konteksta za zemlju i trenutna struktura institucija koje se bave pitanjima životne sredine u Republici Srbiji. Ministarstvo zaštite životne sredine (MZŽS) označeno je kao ključna institucija u RS odgovorna za formulisanje i sprovođenje politike zaštite životne sredine, dok se ostale institucije, kao što su Zavod za zaštitu prirode Srbije (ZZPS), Republički zavod za zaštitu spomenika kulture (RZZSK) i relevantni organi lokalne samouprave, bave dodatnim aspektima upravljanja životnom sredinom u zemlji. Što se tiče nacionalnih pravnih okvira i okvira procene uticaja na životnu sredinu u RS sadržanih u zakonodavnom sistemu Republike Srbije, kako je predviđeno Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu, PUŽS nije potrebna za aktivnosti predviđene predloženim potprojektom postojećeg objekta vrtića „Labud“ (unapređenje i proširenje postojeće i izgradnja nove predškolske infrastrukture) u Kruševcu. Uz to, u ovom odeljku takođe su istaknute politike SB vezane za zaštitu životne sredine. Projekat IPVO spada u kategoriju B prema kriterijumima OP/BP 4.01 PROCENA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU, s potencijalno štetnim ekološkim uticajem na stanovništvo, bezbednost i zdravlje na radu, delove životne sredine ili važna ekološka područja – uključujući močvarna zemljišta, šume, pašnjake ili druga prirodna staništa. Potencijalni uticaji su predvidivi i umereni i vezani za konkretnu lokaciju, uz malo ili nimalo uticaja koji

su nepovratni. Isto važi i za potprojekat u Kruševcu. Na kraju, u ovom odeljku su date detaljnije informacije o projektu IPVO u celini.

Odeljak 3. Nacionalni pravni okviri i okviri procene uticaja na životnu sredinu i socijalno okruženje. Predmet ovog odeljka jesu zaštita životne sredine u RS koju pravno reguliše odgovarajuće zakonodavno telo RS i važeći zakoni u oblasti uticaja na socijalno okruženje koji su relevantni za ovaj potprojekat.

Odeljak 4. Pristup i metodologija. U ovom odeljku razmatraju se izrada i dogovorena metodologija za izradu planova za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem za pojedinačne lokacije, koji uključuju sakupljanje i analizu primarnih podataka, mapiranje i analizu sekundarnih podataka kroz desk studiju javno dostupnih podataka, uključujući podatke o lokaciji predloženog potprojekta, i kroz proveru podataka na terenu. Ova metodologija je u potpunosti usaglašena sa ODUŽSSO izrađenim za potrebe Projekta.

Odeljak 5. Opis potprojekta. U njemu je dat detaljan opis planiranih aktivnosti na potprojektu rekonstrukcije i dogradnje postojećeg objekta Predškolske ustanove „Nata Veljković“ objekta broj 1 – vrtić „Labud“ iz Kruševca, koji se nalazi u ulici Vojvode Stepe broj 18 na katastarskoj parceli broj 5301/3 K.O. Kruševac. Objekat je projektovan u skladu sa lokacijskim uslovima za katastarsku parcelu 5301/3 izdatim od strane Gradske uprave grada Kruševca, Odeljenja za urbanizam i građevinarstvo broj ROP-KRU-12678-LOC-1/2019 od 11.06.2019 i građevinskoj dozvoli broj ROP-KRU-12678-CPI-2/2019 od 12.07.2019. Tehničku dokumentaciju je izradio „TECHNOSECTOR“ d.o.o. iz Kragujevca. Prema javno dostupnim podacima, a kako je navedeno u Prilogu 4, objekat poseduje građevinsku i upotrebnu dozvolu. Previđenom dogradnjom objekta je planirano proširenje kapaciteta postojećeg objekta.

Postojeći objekat je spratnosti P, ukupne bruto površine 1649,83 m². Teren na kome se nalazi objekat je u blagom padu, od juga ka severu parcele. Pristupne ulice objektu su sa svih strana parcele. Previđena je dogradnja postojećeg objekta sa 4 dodatne prostorije za boravak dece sa pratećim sanitarnim čvorovima, prijemom dece (garderobama), terasama i hodnicima za komunikaciju. Ukupan broj dece u postojećem vrtiću je 184. Proširenjem kapaciteta – dogradnjom (21 dete po boravku, ukupno 84 dece), ukupan broj dece u vrtiću nakon dogradnje je 268.

Vrtić poseduje izvedenu vodovodnu i kanalizacionu instalaciju, elektroinstalaciju, kao i instalaciju grejanja. Vodovodna i kanalizaciona instalacija, elektroinstalacija i daljinski sistem grejanja su povezani na uličnu mrežu.

U postojećem objektu se nalazi 8 prostorija za boravak dece, svaki sadrži pripadajući sanitarni čvor, prijem dece (garderobu) i terase. U objektu se nalazi višenamenski prostor i hodnici za komunikaciju. U centralnom delu objekta je atrijum, kancelarija, preventivna soba, biblioteka, prostorija za vaspitače i toalet/svlačionica za vaspitače. U severnom delu objekta se nalazi tehnički ulaz i prostorije podstanice, trpezarije, ostave, vešernice, toaleta i kuhinje.

Kako je predviđeno Projektom za građevinsku dozvolu, lokacija predloženog potprojekta u gradu Kruševcu trenutno poseduje velike infrastrukturne priključke za pijaću vodu, sakupljanje i odnošenje smeća, električno osvetljenje, telefonski priključak i priključak na kanalizacionu mrežu. Do novoplaniranih sanitarnih čvorova se planira dovod vode sa postojeće vodovodne mreže u okviru lokacije, čiji će deo biti rekonstruisan. Kako se gradilište nalazi na postojećem i operativnom urbanizovanom području, uticaji na životnu sredinu tokom izvođenja građevinskih radova biće ograničeni na one koji su zajednički svim građevinskim aktivnostima – zagađenje vazduha, prašina i buka, vibracije tla, poremećaji lokalnog zemljišta i eventualno zagađenje podzemnih voda, kao i na bezbednost i zdravlje radnika i lokalne zajednice. Većina negativnih uticaja osetiće se samo lokalno, privremeno (tokom izvođenja radova) i biće ograničenog obima.

Primenom dobre inženjerske prakse i odgovarajućim nadzorom gradilišta i izvršenja ugovora minimiziraće se ili potpuno izbeći negativni uticaji. Kako bi se izbegli, sprečili ili ublažili mogući bezbednosni i zdravstveni rizici po radnike i zajednicu, potencijalni ekološki uticaji na kvalitet vazduha,

podzemnih voda, ometanje bukom, stvaranje otpada i upravljanje otpadom (odjeljak 13 ovog PzUŽSSO), predlaže se primena dobre prakse rušenja/izgradnje, koje uključuju nekoliko mera ublažavanja uticaja u okviru sledećeg Plana za ublažavanje štetnih uticaja na životnu sredinu i socijalno okruženje.

Odeljak 6. Odgovornost za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem. U ovom odeljku utvrđuju se i razmatraju odgovornosti relevantnih strana (MPNTR, IPVO JUP, Izvođača radova, Stručnog nadzora, osoblja predškolske ustanove i drugih) za reagovanje na potencijalne ekološke, socijalne i druge uticaje utvrđene Planom za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem i primenu odgovarajućih mera zaštite.

Odeljak 7. Klauzule ugovora o izvođenju građevinskih radova vezane za zaštitu životne sredine, uključujući i bezbednost i zdravlje, i socijalnog okruženja. U ovom odeljku navodi se da će većina potencijalnih uticaja na životnu sredinu u fazi rekonstrukcije/izgradnje biti ublažena kroz unošenje odgovarajućih klauzula u ugovore o izvođenju građevinskih radova, uključujući i one koji osiguravaju implementaciju u skladu s odredbama PzUŽSSO, planiranim kvaitetom gradnje, itd. Zaključuje se da ugovori o izgradnji i drugi ugovori o izvođenju građevinskih radova moraju da sadrže ovaj Plan (PzUŽSSO) tako da one budu obavezujuće za Izvođače radova.

Odeljak 8. Sprovođenje potprojekta. Odgovornost za nadgledanje ukupnog sprovođenja projekta leži na MPNTR. Upravljanje Projektom i svakodnevni rad biće u nadležnosti MPNTR i JUP-a IPVO. JUP u okviru MPNTR će takođe koordinirati ukupan plan rada povezan s ovim potprojektom, planove gradnje, napredovanje i primenu predloženih mera za izbegavanje odnosno minimizaciju ekoloških, zdravstvenih i bezbednosnih rizika. Dok je Izvođač radova odgovoran za sprovođenje mera propisanih ovim Planom, odgovornost za sprovođenje mera ublažavanja u formi obuka za podizanje svesti koje se tiču zdravlja i bezbednosti dece, korisnika postojećeg predškolskog objekta, tokom izgradnje i funkcionisanja objekta ležaće na Gradu Kruševcu, u skladu s Sporazumom o saradnji u sprovođenju projekta Inkluzivno predškolsko vaspitanje i obrazovanje i Ugovoru o finansiranju potpisanim između MPNTR i Grada Kruševca. U operativnoj fazi, kad objekti predviđeni ovim potprojektom budu izgrađeni i u fukciji, glavne aktivnosti povezane sa zaštitom životne sredine biće vezane za bezbednost objekta i opreme, npr. ažuriranje postojećeg Plana protivpožarne zaštite i Plana redovnog i preventivnog održavanja objekta (vodovod i kanalizacija, grejanje, oprema) i sl., dok su socijalni uticaji uglavnom povezani sa opštim pristupom objektu, bezbednošću dece tokom fizičkog pristupa objektu i opštom dostupnošću predškolske ustanove.

Odeljak 9. Praćenje. Sprovođenja projekta IPVO pratiće MPNTR i JUP. Informacije i podaci koje sakupe svi subjekti koji sprovode Projekat biće uneti u ukupan okvir praćenja i vrednovanja. MPNTR će kroz projektne izveštaje redovno nadgledati aktivnosti praćenja i vrednovanja, vrednovati postignute rezultate i usmeravati subjekte koji sprovode Projekat na korekcije upravljačkih aktivnosti. Glavna odgovornost za sprovođenje mera povezanih sa ovim Planom leži na Izvođaču, koji na dnevnom nivou mora uzimati u obzir i primenjivati sve predložene mere prevencije i ublažavanja uticaja. Imenovani Stručni nadzor u obavezi je da nadzire praktičnu primenu zaštitnih mera od strane Izvođača i izdaje naloge odnosno uputstva za korekcije, ako je potrebno, zajedno s Investitorom i JUP IPVO. Prema nacionalnom zakonodavstvu, glavna odgovornost kad je reč o inspekcijskom nadzoru leži na gradskim organima (inspektorima za zaštitu životne sredine, komunalnim inspektorima, inspektorima za bezbednost i zdravlje na radu, građevinskim inspektorima), koji će biti uključeni u praćenje primene mera ublažavanja uticaja i predloženog Plana praćenja stanja životne sredine (Odeljak 15 ovog Plana) u skladu sa odgovarajućim zakonodavstvom Republike Srbije, kao i zahtevima postavljenim u ovom PzUŽSSO. Izvođač građevinskih radova u obavezi je da sprovodi sve mere i aktivnosti praćenja stanja predviđene Planom praćenja stanja životne sredine u okviru ovog PzUŽSSO za koje je angažovan. Imenovani Stručni nadzor je zadužen za praćenje svih građevinskih radova, uključujući i mere zaštite životne sredine i mere ublažavanja uticaja na socijalno okruženje tokom realizacije projekta.

Odeljak 10. Izveštavanje. Ovaj odeljak pruža detaljne informacije o četiri odvojena nivoa praćenja i opštoj obavezi izveštavanja.

Nivo 1. Izveštaji koje Izvođač podnosi Stručnom nadzoru, kvartalno i na kraju potprojekta

Nivo 2. Izveštaji koje Stručni nadzor podnosi Investitoru, kvartalno i na kraju potprojekta

Nivo 3. Izveštaji koje Investitor podnosi JUP IPVO/MPNTR, kvartalno i na kraju potprojekta

Nivo 4. Izveštaji koje JUP IPVO podnosi SB, Središnji izveštaj.

Za sva izveštavanja, u slučaju bilo kakve nesreće ili ugrožavanja životne sredine, odnosno u slučaju incidenata povezanih sa zdravljem i bezbednošću na radu, uključujući ali se ne ograničavajući na teške povrede na radu, gubitak ekstremiteta ili smrt uzrokovane aktivnostima na gradilištu, JUP IPVO će bez odlaganja obavestiti SB. Izveštavanje o takvim događajima sprovodiće se od nivoa 1 do nivoa 4, bez odlaganja i tako da ukupno ne traje duže od 24 časa od incidenta. Izvođač ima konačnu odgovornost za izveštavanje i obaveštenje o incidentu nadležnom Stručnom nadzoru i relevantnim organima Republike Srbije. JUP IPVO ima konačnu odgovornost za izveštavanje i zvanično obaveštavanje o incidentu SB.

Odeljak 11. Izveštaj o proceni uticaja na životnu sredinu. U ovom odeljku dat je dijagnostički pregled glavnih parametara procenjenih u prirodnoj/neposrednoj sredini (podzemne vode, uređenje terena i pejzaž, postojeća ili buduća upotreba zemljišta i vodni i energetski resursi) i elemenata štetnih po javno zdravlje (kvalitet vazduha, kvalitet vode, zagađenje tla, otpad, buka i vibracije, biodiverzitet). Svi proučeni potencijalni uticaji ocenjeni su kao negativni, njihovo dejstvo je ograničena na lokalno područje na kom se javljaju, a obim je lokalizovan na gradilište potprojekta. Većina utvrđenih uticaja prisutna je u fazi izvođenja građevinskih radova na ovom potprojektu, njihovo trajanje je uglavnom kratkotrajno i svi se mogu neutralisati. Po verovatnoći, utvrđeni uticaji ocenjeni su kao malo verovatni, izuzev stvaranja otpada, koji se smatraju izvesnim. Značaj skoro svih utvrđenih uticaja je mala, izuzev uticaja koji se tiču stvaranja otpada i upravljanja otpadom, koji se smatraju umerenim.

Odeljak 12. Izveštaj o proceni uticaja na socijalno okruženje pruža detaljan pregled socijalnih rizika povezanih sa ovim potprojektom i odgovarajuće mere ublažavanja, pružajući informacije o odgovornostima različitih zainteresovanih strana u sprovođenju ovog Plana i čuvanja socijalnog okruženja u operativnom području ovog potprojekta. Glavne utvrđene oblasti rizika jesu mogući uticaji na zdravlje i bezbednost usled aktivnosti izgradnje per se i njihov inkriminišući efekat usled pojačanog saobraćaja usled izvođenja građevinskih radova, mogući poremećaj vaspitnoobrazovnih aktivnosti, vodosnabdevanja itd. Sprovedeno je ispitivanje predloženih lokacija za potprojekat i nisu utvrđeni uticaji koji aktiviraju OP 4.12 (videti Prilog 3).

Odeljak 13. Plan za ublažavanje uticaja na životnu sredinu, i odeljak 15. Plan praćenja stanja životne sredine. Ovi odeljci pružaju detaljan i konkretan pregled rizika po životnu sredinu povezanih sa ovim potprojektom i odgovarajuće mere ublažavanja uticaja, pružajući informacije o odgovornostima koje imaju različite zainteresovane strane u sprovođenju ovog Plana i zaštiti životne sredine u području rada potprojekta. Glavne oblasti rizika koje su utvrđene jesu mogući štetni uticaji na životnu sredinu, zdravlje i bezbednost zbog lošeg projektovanja i planiranja, neodgovarajuće primene zakona i ovog Plana usled loše povezanosti Plana sa ostalim ugovorima (ugovorima za izvođenju različitih vrsta građevinskih radova, ugovorima za nadzor nad izvođenjem radova i sl.), mogući štetni uticaji na životnu sredinu, zdravlje i bezbednost zbog odsustva ili nepoštovanja relevantnih procedura, mogući štetni uticaji na životnu sredinu i zdravlje povezani s pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu, zagađenja vode i tla, stvaranja smeća, ometanja bukom i zagađenja vazduha.

Odeljak 14. Plan za ublažavanje uticaja na socijalno okruženje i Odeljak 16. Plan za praćenje socijalnog okruženja pružaju pregled socijalnih rizika povezanih sa ovim potprojektom i odgovarajuće mere ublažavanja uticaja, uz informacije o tome koje zainteresovane strane su odgovorne za sprovođenje ovog Plana i očuvanje socijalnog okruženja u operativnoj oblasti potprojekta.

Odeljak 17. Plan za uključivanje zainteresovanih strana i žalbeni mehanizam pruža pregled aktivnosti koje se tiču uključivanja zainteresovanih strana u potprojekat bez ograničavanja, kao i detalje o žalbenom mehanizmu za konkretan potprojekat, njegovoj ulozi i odgovornostima.

Odeljak 18. Izveštaj o javnoj raspravi. U ovom odeljku dati su dokazi koji se tiču obaveze javnog objavljivanja prema ODUŽSSO projekta IPVO, spisak učesnika javne rasprave i zapisnici sa sastanaka održanih u sklopu javne rasprave.

Odeljak 19. Prilozi sadrže odgovarajuću dopunsku dokumentaciju, slike i dokumentaciju.

2. KONTEKST I OPŠTA DIJAGNOSTIČKA PROCENA

Ovaj Plan za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem (PzUŽSSO) pripremljen je radi utvrđivanja potencijalnih štetnih uticaja potprojekta u Kruševcu na životnu sredinu i socijalno okruženje (bez aktiviranja OP 4.12), uključujući uticaje na konkretnu lokaciju koji mogu biti efikasno prevaziđeni primenom mera ublažavanja uticaja. Ovaj dokument usaglašen je s relevantnim nacionalnim zakonodavstvom i zahtevima SB u vezi s procedurama procene uticaja na životnu sredinu i fizička kulturna dobra i u skladu je s Okvirom za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem,¹ koji je završen i iznet na javnu raspravu u Beogradu 4. novembra 2016. Uz to, ovaj dokument je zasnovan na operativnoj politici Svetske banke i usaglašen s njenom operativnom politikom, koja pruža opštu politiku, smernice, kodekse prakse i procedure koje treba uključiti u sprovođenje svih potprojekata predloženih za finansiranje.

Kontekst za zemlju

Ministarstvo zaštite životne sredine (MZŽS) predstavlja ključnu instituciju u Republici Srbiji odgovornu za stvaranje i sprovođenje politike zaštite životne sredine. Drugim aspektima upravljanja životnom sredinom bave se druge institucije, kao što su Zavod za zaštitu prirode Srbije (ZZPS), Republički zavod za zaštitu spomenika kulture (RZZSK), Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja (MRZBSP) i relevantni organi opštinskih/gradskih uprava.

Što se tiče nacionalnih pravnih okvira za pitanja životne sredine i okvira procene uticaja na životnu sredinu u RS, sadržanih u zakonodavnom sistemu RS, regulisanih Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu, za aktivnosti predviđene predloženim potprojektom vrtića „Labud“ u Kruševcu (unapređenje i izgradnja nove predškolske infrastrukture) Procena uticaja na životnu sredinu nije potrebna.

Pokrenuta politika SB vezana za zaštitu životne sredine

Prema kriterijumima dokumenta OP/BP 4.01 PROCENA STANJA ŽIVOTNE SREDINE, Projekat IPVO pripada kategoriji B, pošto su njegovi potencijalno štetni ekološki uticaji na stanovništvo, okolinu ili ekološki važna područja, među kojima su močvarna područja, šume, pašnjaci ili druga prirodna staništa, vezani za konkretnu lokaciju, koji su umerenog uticaja, lokalni, predvidivi i uz malo ili nimalo uticaja koji su nepovratni. To važi i za predloženi potprojekat rekonstrukcije i dogradnje vrtića „Labud“ u Kruševcu. Detalji o klasifikaciji Projekta, proceduri za procenu stanja životne sredine i pripremi PUŽS/PzUŽSSO i drugih instrumenata zaštite životne sredine dostupni su u ODUŽSSO za konkretan projekat.

Po utvrđivanju lokacije ovog potprojekta, adekvatna i dogovorena temeljna provera lokacije predloženog potprojekta obavljena je primenom desk analize sekundarnih podataka i podataka dobijenih od strane Jedinice lokalne samouprave (JLS) kroz upitnik. S obzirom na izbijanje i širenje virusa COVID-19 u Republici Srbiji, konvencionalne metode obilaska lokacije nisu bile moguće. Ovakvom proverom nisu utvrđeni štetni socijalni uticaji koji bi iziskivali primenu OP/BP 4.12 PRINUDNO RASELJAVANJE. Socijalnim uticajima izuzev onim oni koji su vezani za prinudno raseljavanje upravljače

---

¹ ОДУЖССО доступан је на: <http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2016/11/ESMF-ENG-2.pdf>

se putem socijalnog skrininga i obrazaca za ublažavanje uticaja i praćenje predviđenih ODUŽSSO za ovaj Projekat koji je uključen u ovaj PzUŽSSO.

Opis projekta

Svetska banka je 21. februara 2017. odobrila projekat pod nazivom „Inkluzivno predškolsko vaspitanje i obrazovanje”, u sklopu podrške Vladi Republike Srbije u povećanju pristupa kvalitetnim uslugama predškolskog vaspitanja i obrazovanja, posebno za decu iz društveno osetljivih grupa. Ovaj Projekat se sprovodi kroz četiri glavne komponente:

Komponenta 1: Proširenje ponude slobodnih mesta u predškolskim ustanovama. Cilj ove komponente jeste da unapredi pristup predškolskim uslugama, posebno za decu uzrasta 3 do 5,5 godina iz društveno osetljivih grupa, tako što će povećati ponudu slobodnih mesta u kvalitetnim predškolskim ustanovama. Ova komponenta će finansirati oko 17.000 novih fizičkih mesta u urbanim i ruralnim područjima kombinovanjem nove gradnje, proširenja postojećih predškolskih ustanova i prenamene ili unapređenja drugih javnih zgrada, kao što su osnovne škole (ili druge zgrade dostupne u opštini). Prioriteti u prvim fazama sprovođenja Projekta biće renoviranje i prenamena/unapređenje, kako bi se time brzo povećao pristup, dok izgradnja novih objekata iziskuje više vremena. Obnovljeni i novoizgrađeni objekti biće pogodni za vaspitnoobrazovne aktivnosti orijentisane ka deci i koristiće rešenja koja povećavaju efikasnost i fleksibilnost. Za sve nove i obnovljene predškolske ustanove ova komponenta će finansirati nabavku nameštaja, didaktičkog materijala, opreme i opremanje igrališta. Opštine će biti utvrđene i rangirane po prioritetima, na osnovu predloženog indeksa (Indeks podobnosti opštine – IPO). Indeks je zasnovan na dve dimenzije (procena potrebe za predškolskim uslugama i socijalne i ekonomske karakteristike opštine). Pored gorepomenutih novih i unapređenih predškolskih objekata, ova komponenta će finansirati i do pet novih inovativnih centara koji će služiti kao modeli predškolske ustanove za obuku i razmenu znanja. Ovo će biti sprovedeno kroz novogradnju ili renoviranje postojećih predškolskih ustanova koje imaju potencijal da postanu takvi inovativni centri. Ovi predškolski centri biće povezani sa institucijama za obuku vaspitača i koristiće se za razmenu najboljih praksi u pedagogiji orijentisanoj ka detetu (i kao deo sprovođenja posebne obuke u okviru Komponente 2). Oni će biti opremljeni prema potrebama za optimalno pružanje predškolskih usluga i za potrebe obuke vaspitača. Ova komponenta obuhvatiće i obuku za lokalne arhitekta i građevinske inženjere kako bi se u projektima za izgradnju i renoviranje promovisala efikasnost i pedagogija usmerena ka detetu.

Komponenta 2: (podeljena na tri potkomponente): Unapređivanje kvaliteta predškolskog vaspitanja i obrazovanja (). Ova komponenta finansiraće aktivnosti usmerene ka izgradnji osnova za kvalitetan predškolski sistem koji se odlikuje holističkim pristupom podršci fizičkog, emocionalnog, kognitivnog razvoja i dobrobiti dece.

Komponenta 3: (podeljena na tri potkomponente): Podrška deci i porodici (). Ova komponenta usmerena je na aktivnosti osnaživanja roditelja i staratelja da unaprede roditeljske veštine kojima se vrši razvojna stimulacija dece i vaspitne prakse kod dece ranog uzrasta (od začeca do polaska u osnovnu školu), s fokusom na najosetljivije društvene grupe: ekonomski ugrožene porodice, porodice s decom sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i porodice romske nacionalnosti, jer je njima pristup određenim uslugama ograničen na način koji utiče na njihovo trenutno i buduće blagostanje.

Komponenta 4: (podeljena na dve potkomponente): Upravljanje projektom, tehnička pomoć i praćenje i vrednovanje

Za aktivnosti u okviru Komponente 1 projekta IPVO, uključujući potprojekat rekonstrukcije i dogradnje vrtića „Labud“ u Kruševcu, postoji najveća verovatnoća da će proizvesti štetne uticaje na životnu sredinu i socijalno okruženje tokom izvođenja radova na novim gradilištima, odnosno rekonstrukcije postojećih objekata. Ukoliko je negativne uticaje na životnu sredinu nemoguće izbeći, prilikom izbora lokacija i u

svim narednim fazama planiranja i sprovođenja Projekta potrebno je primeniti i pratiti mere ublažavanja uticaja predstavljene u ovom dokumentu. Manja je verovatnoća da će bilo kakvi uticaji na životnu sredinu i socijalno okruženje biti proizvedeni tokom pripreme i sprovođenja komponenti 2 i 3 Projekta.

3. NACIONALNI PRAVNI OKVIR ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I OKVIR PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Spisak relevantnih republičkih zakonskih akata koji se tiču zaštite životne sredine i socijalnog okruženja i republička regulativa koja se tiče procene uticaja na životnu sredinu navedeni su u Prilogu 1.

4. PRISTUP I METODOLOGIJA

Stručnjaci za pitanja zaštite životne sredine i socijalnog okruženja izradili planove za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem za konkretnu lokaciju, što podrazumeva sledeće (aktivnosti nisu poređane prema redosledu sprovođenja):

- Prikupljanje primarnih podataka i analiza:
  - razgovori i sastanci s glavnim zainteresovanim stranama (MPNTR), zbog trenutne situacije Konsultant je kontaktirao MPNTR, a oni dalje ostvarili komuniakaciju sa predškolskom ustanovom i dostavili dokumentaciju, uključujući i fotodokumentaciju,
  - mapiranje i analiza sekundarnih podataka putem desk istraživanja projekta za izvođenje i javno dostupnih informacija, kao što su relevantno zakonodavstvo, pravilnici i standardi Republike Srbije, uključujući podatke o lokaciji predloženog potprojekta,
  - analiza podataka dobijenih kroz upitnik proslešen JLS.

Navedena metodologija usklađena je sa uslovima i prilagođena trenutnoj situaciji izbijanja i širenja virusa Covid-19. Ova metodologija je saglasna sa ODUŽSSO koji je pripremljen za potrebe Projekta, kao što je navedeno gore.

Sledi spisak svih ulaznih podataka koji su bili dostupni konsultantu:

- projekat za izvođenje,
- građevinska dozvola,
- prostorni i urbanistički planovi,
- baza podataka Registra nepokretnosti,
- javno dostupni podaci vezani za životnu sredinu (na sajtu Ministarstva, Opštine, kao i relevantni članci i objave dostupne na internetu),
- fotodokumentacija.

U prikupljanju i pregledanju podataka koje je obavio konsultant za pitanja zaštite životne sredine i socijalnog okruženja praćena je izrađena metodologija, a prikupljeni podaci bili su dovoljni za obim radnog zadatka. Na osnovu dostupnih podataka, potprojekat i njegovi delovi procenjeni su na osnovu formulara za PSŽS koji je dat u ODUŽSSO i opisan u odeljku 5.

Informacije o lokaciji i tipu radova predloženog potprojekta obezbedili su ovlašćeni predstavnici JUP i MPNTR. Identifikacija i prioritizacija potprojekta nisu predmet ovog PzUŽSSO.

5. OPIS POTPROJEKTA

Šira lokacija

Lokacija objekta se nalazi u Kruševcu, u ulici Vojvode Stepe broj 18 na katastarskoj parceli broj 5301/3 K.O. Kruševac. Teren na kome se nalazi objekat je u blagom padu, od juga ka severu parcele. Pristupne ulice objektu su sa svih strana parcele. Postojeći odnosno objekta koji je planiran nalazi se u urbanom,

rezidencijalnom, delu Grada Kruševca i nema poljoprivrednih i značajnih industrijskih objekata u blizini. Reka Rasina je udaljena 500 m

Objekat je spratnosti P, izgrađen 1986, bruto površine 1649,83 m². Očekuje se da ukupna bruto površina nakon dogradnje bude 2267,25 m².

U postojećem objektu se nalazi 8 prostorija za boravak dece, svaki boravak sadrži pripadajući sanitarni čvor, prijem dece (garderobu) i terase. U objektu se nalazi višenamenski prostor i hodnici za komunikaciju. U centralnom delu objekata je atrijum, kancelarija, preventivna soba, biblioteka, prostorija za vaspitače i toalet/svlačionica za vaspitače. U severnom delu objekta se nalazi tehnički ulaz i prostorije podstanice, trepezarije, ostave, vešernice, toaleta i kuhinje.

Projektna lokacija ne nalazi se u području zaštite prirode niti u blizini zaštićenih istorijskih ili arheoloških spomenika i zona.

Projekat je urađen u skladu sa Urbanističkim planom prema pravilima za izgradnju na predmetnim parcelama.

Slika 1 - Pogled iz vazduha na katastarsku parcelu br. 5301/3, na kojoj će se nalaziti ovaj potprojekat

Planirane intervencije

Previđenom dogradnjom objekta je planirano proširenje kapaciteta postojećeg objekta. Dogradnja objekta prati postojeći objekat u funkcionalnom i vizuelnom pogledu.

Planirani radovi na dogradnji novog objekta obuhvataju sledeće radove:

- Radovi rušenja: rušenje zidova, demontaža prozora, rušenje trotoara i ivičnjaka, rušenje dela postojeće metalne ograde,

- Pripremni radovi,
- Zemljani radovi (skidanje sloja humusa, iskop za temelje, nasipanje zemlje i šljunka, odvoz viška iskopane zemlje),
- Betonski radovi (betoniranje greda, izgradnja ploče, stepeništa, spoljnog trotoara i stubova)
- Armirački radovi (nabavka, transport, ispravljanje, sečenje, čišćenje i ugradnja armature),
- Zidarski radovi,
- Tesarski radovi (izgradnja krovne konstrukcije),
- Stolarski radovi,
- Bravarski radovi,
- Pokrivački radovi,
- Limarski radovi,
- Fasaderski radovi,
- Keramičarski radovi,
- Podopolagački radovi,
- Molersko-farbarski radovi.

Predviđenom dogradnjom na istočnoj strani objekta su planirane 4 dodatne prostorije za boravak dece sa pratećim sanitarnim čvorovima, prijemom dece (garderobama), terasama i hodnicima za komunikaciju. Predviđeno je i probijanje otvora iz postojećeg objekta za budući hodnik koji će povezivati postojeći i novoprojektovani objekat. Proširenjem kapaciteta – dogradnjom će se povećati ukupan broj dece sa 184 na 268.

Postojeći objekat je priključen na uličnu vodovodnu i kanalizacionu mrežu. Deo postojećih vodovodnih i kanalizacionih instalacija će se nalaziti ispod novoplanirane dogradnje objekta te se mora planirati delimična rekonstrukcija vodovodnih i kanalizacionog razvoda u okviru lokacije, a u skladu sa Odlukom o gradskom vododovodu i kanalizaciji Grada Kruševca.

Ovim PzUŽSSO razmatra se rekonstrukcija i dogradnja objekta kao intervencija planirana ovim potprojektom.

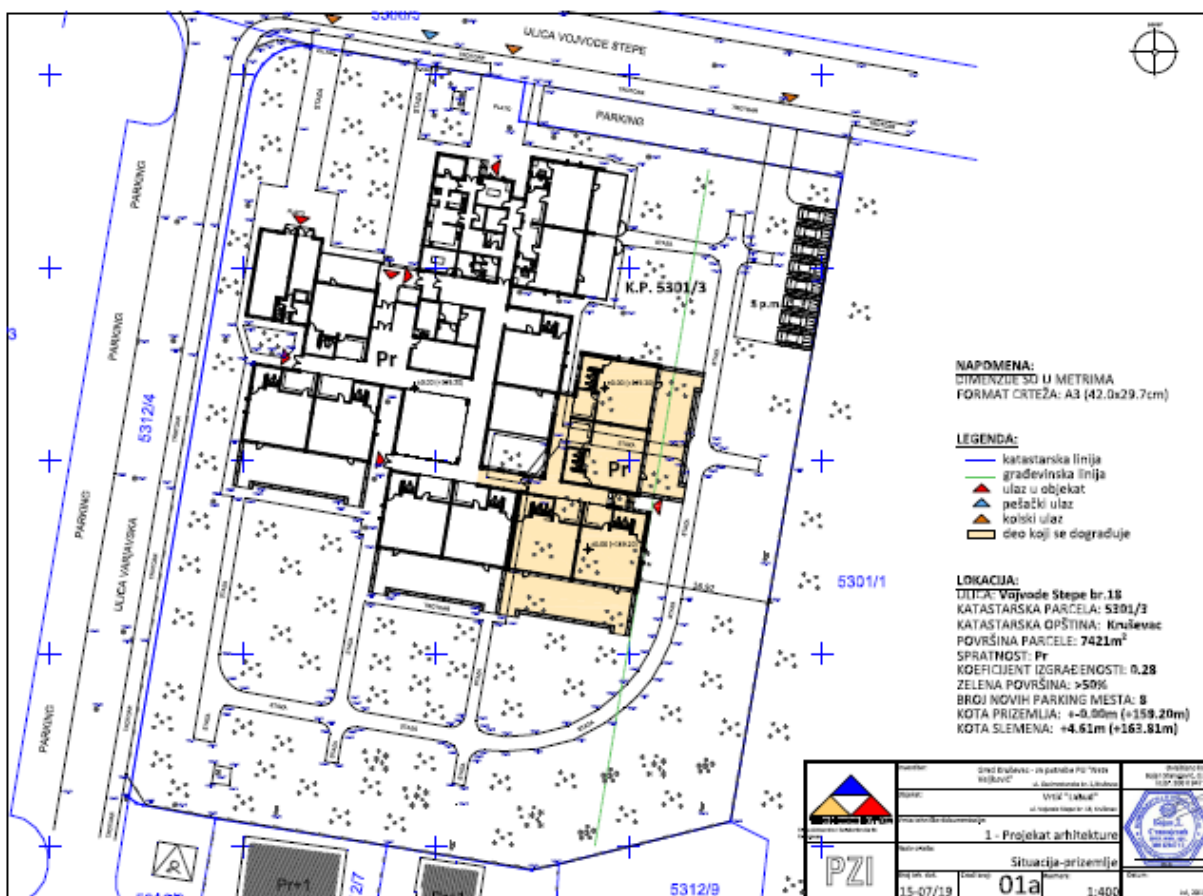
Slika 2 - Ulaz u postojeći objekat

Slika 3 – Prikaz planiranog objekta sa leve strane

Slika 4 – Prikaz planiranig objekta sa desne strane

Slika 5 - Položaj planiranog objekta

Važne okolnosti koje treba uzeti u obzir

Kako je predviđeno Projektom za građevinsku dozvolu, lokacija predloženog potprojekta u gradu Kruševcu trenutno poseduje velike infrastrukturne priključke za pijaću vodu, sakupljanje i odnošenje smeća, električno osvetljenje, telefonski priključak i priključak na kanalizacionu mrežu. Deo postojećih vodovodnih i kanalizacionih instalacija će se nalaziti ispod novoplanirane dogradnje objekta i mora planirati delimičnu rekonstrukciju vodovodnog i kanalizacionog razvoda u okviru mesta.

Kako se gradilište nalazi na postojećem i operativnom urbanizovanom području, uticaji na životnu sredinu tokom izvođenja građevinskih radova biće ograničeni na one koji su zajednički svim građevinskim aktivnostima – zagađenje vazduha, prašina i buka, vibracije tla, poremećaji lokalnog zemljišta i eventualno zagađenje podzemnih voda. Većina negativnih uticaja moguća je samo privremeno (tokom izvođenja radova) i biće ograničenog obima.

Takođe treba napomenuti da se u blizini postojećeg/planiranog objekta ne nalazi nijedan veći zagađivač kao ni industrijsko postrojenje. Ne postoji istorijsko zagađenje na lokaciji.

Kako je predmet ovog Plana dogradnja novog dela objekta na postojeći objekat u svojstvu planirane intervencije u okviru ovog potprojekta, očekivano je da će se time stvoriti različiti tokovi otpada, kojima će se upravljati kao što je opisano u narednim odeljcima ovog dokumenta.

Primena dobre inženjerske prakse i odgovarajuća kontrola gradilišta i izvršenja ugovora, međutim, doprineće smanjenju ili potpunom izbegavanju štetnih uticaja. Kako bi se izbegli, sprečili ili ublažili mogući bezbednosni i zdravstveni rizici po radnike i zajednicu, potencijalni ekološki uticaji na kvalitet vazduha, podzemnih voda, ometanje bukom, stvaranje otpada i upravljanje otpadom, predlažu se dobre

prakse rušenja/izgradnje, koje uključuju mere ublažavanja uticaja predviđenih sledećim Planom za ublažavanje štetnih uticaja na životnu sredinu (odjeljak 13 ovog PzUŽSSO).

Glavna odgovornost za sprovođenje mera predviđenih ovim PzUŽSSO leži na Izvođaču/Podizvođaču radova, koji mora da uzme u obzir i svakodnevno primenjuje sve predložene preventivne mere i mere za ublažavanje uticaja. Stručni nadzor mora da nadzire primenu mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu koje sprovodi Izvođač/Podizvođač radova, kao i da im pruža uputstva odnosno naloge za korekciju tamo gde je to potrebno. Prema republičkim zakonima, glavna odgovornost kad je reč o inspeksijskom nadzoru leži na opštinskim/gradskim organima (inspektor za zaštitu životne sredine i komunalnom inspektor), koji će biti uključeni u kontrolu primene mera za ublažavanje uticaja i primene predloženog Plana nadzora (odjeljak 6 ovog dokumenta). Predškolska ustanova i njeno osoblje biće odgovorni za sprovođenje odredbi vezanih za zdravlje i bezbednost dece kako je opisano u Planu za ublažavanje uticaja na socijalno okruženje (odjeljak 14) u skladu sa Sporazumom o saradnji u sprovođenju projekta Inkluzivno predškolsko vaspitanje i obrazovanje i Ugovoru o finansiranju između MPNTR i Grada Kruševca.

JUP oformljen u okviru MPNTR takođe će koordinisati sveukupni plan rada u vezi s ovim potprojektom, rokove za izgradnju, napredak u izvođenju potprojekta i pratiti primenu predloženih mera za izbegavanje odnosno smanjivanje na najmanju meru rizika po životnu sredinu, socijalno okruženje, zdravlje ili bezbednost.

U funkcionalnoj fazi, kad objekti predviđeni ovim potprojektom budu izgrađeni/dovršeni i u funkciji, glavna aktivnost u pogledu zaštite životne sredine biće u vezi s sa sa bezbednošću objekta i opreme za korišćenje, uključujući i pripremu/ažuriranje Plana protivpožarne zaštite i Plana redovnog i preventivnog održavanja objekta (vodovod i kanalizacija, grejanje, oprema), shodno relevantnoj regulativi Republike Srbije (Zakon o zaštiti od požara (SGRS br. 111/2009, 20/2015, 87/2018 i 87/2018). Dalje sprovođenje mera ublažavanja uticaja u funkcionalnoj fazi uglavnom je povezano sa opštim pristupom objektu, redovnim aktivnostima održavanja, očuvanjem novog objekta kroz kontinuirano obrazovanje i promocijom društveno odgovornog ponašanja korisnika.

6. ODGOVORNOST ZA UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM I SOCIJALNIM OKRUŽENJEM

Za svaki potencijalni uticaj, ovim PzUŽSSO utvrđene su predložena mera ili mere ublažavanja uticaja i strane odgovorne za primenu tih mera², tj.:

- Izvršni subjekti zaduženi za obavljanje posla. Za ovaj konkretan potprojekat, Izvođač/Investitor obezbediće od nadležnih republičkih i lokalnih organa sve neophodne ugovore i dozvole pre početka izvođenja građevinskih radova.
- Izvođači građevinskih radova preuzeće odgovornost za fizičku primenu mera za ublažavanje uticaja predviđenih ovim PzUŽSSO tokom faza izgradnje, u skladu s propisima Svetske banke i odgovarajućim zakonodavstvom Republike Srbije (gde ce se primeniti stroži od ta dva).
- Subjekti koji vrše nadzor radova (koje izvodi Izvođač) proveravaju da li Izvođač primenjuje mere ublažavanja uticaja onako kako je planirano. Stručni nadzor (preduzeća, samostalni konsultanti) odgovoran je za to da se radovi i mere navedene u ovom Planu sprovode blagovremeno, pouzdano i na odgovarajući način, u skladu s dolenađenom tabelom mera za ublažavanje uticaja.

---

² Током својих надзорних мисија Светска банка може у било ком тренутку затражити проверу да ли су такве дозволе издате и важеће и да ли су аспекти надзора и примене мера ублажавања утицаја овог Плана спроведени током фаза изградње у складу с прописима Светске банке и одговарајућим законима Републике Србије.

- JUP *IVPO* ima službenu odgovornost prema MPNTR i SB za sprovođenje mera predviđenih ovim Planom, kao i propisivanje korektivnih mera u slučaju utvrđivanja neusaglašenosti s Planom ili zakonom. Ukoliko se mere ne sprovedu na zadovoljavajući način i u dogovoreno vreme, JUP ima parvo da obustavi plaćanje do trenutka kada se utvrdi zadovoljavajući nivo primene propisanih mera i otklanjanja neusaglašenosti.
- Izvođač radova će pripremiti svoje izveštaje o usaglašenosti s PzUŽSSO u vidu kvartalnih izveštaja o napretku i podneće ih imenovanom Stručnom nadzoru, a on dalje Investitoru i JUP *IVPO*, kako je opisano u Odeljku 10 ovog dokumenta. Isto važi za angažovane na aktivnostima praćenja životne sredine i socijalnog okruženja i nadzora za njihov deo aktivnosti na ublažavanju uticaja i praćenju stanja životne sredine.

JUP podnosi polugodišnje izveštaje MPNTR i SB o tome kakav je status sprovođenja mera ublažavanja uticaja od strane Izvođača, koje su dodatne mere ublažavanja uticaja koje treba sprovesti, o slučajevima neusaglašenosti s neophodnim dozvolama u oblasti zaštite životne sredine, žalbama primljenih od stanovništva i nevladinih organizacija i o tome kako je na njih odgovoreno.

7. KLAUZULE UGOVORA O IZVOĐENJU GRAĐEVINSKIH RADOVA VEZANE ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNOG OKRUŽENJA

Implementacija mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i socijalno okruženje tokom faze izgradnje biće osigurana putem uključivanja odgovarajućih klauzula u ugovore o izvođenju građevinskih radova. Ugovori o izgradnji moraju da uključe sve odredbe ovog Plana u svoje planove za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i socijalno okruženje i za praćenje stanja životne sredine i socijalnog okruženja i da propišu najmanje sledeće obaveze Izvođača radova:

- usklađenost s nacionalnim zakonodavstvom i standardima u vezi sa zaštitom životne sredine;
- usklađenost sa Politikama i Operativnim procedurama Svetske banke;
- odgovarajuć način uklanjanja otpada posle gradnje i iskopavanja;
- vraćanje gradilišta u kvazi izvorno stanje po isteku radova, u skladu s relevantnom projektnom dokumentacijom (kao što je projekat za uređenje okoline);
- očuvanje bezbednosti i zdravlja na radu (konsultanti i izvođači radova angažovani na ovom potprojektu moraju se pridržavati svih odgovarajućih zakona i propisa koji se tiču bezbednosti i zdravlja na radu) i bezbednosti lokalne zajednice,
- usklađenost sa merama, zahtevima i elementima Plana za ublažavanje i praćenje uticaja na socijalno okruženje koje se tiču izvođača.

8. REALIZACIJA POTPROJEKTA

Funkcije upravljanja projektom, uključujući praćenje sprovođenja ovog PzUŽSSO, i svakodnevne aktivnosti u nadležnosti su Jedinice za upravljanje projektom (JUP) *IPVO* i *MPNTR*.

Za potrebe ovog potprojekta, *MPNTR* se smatra Finansijerom, dok se gradska uprava smatra Investitorom. Finansijer i Investitor potpisuju ugovor o obostranim obavezama. Po završetku tenderske procedure, Finansijer i Investitor potpisuju sa Izvođačem ugovor o izvođenju radova. Stručni nadzor odgovoran za nadzor radova koje izvodi Izvođač biće izabran posle tenderske procedure i potpisaće odgovarajući ugovor sa Investitorom.

JUP *IPVO* i *MPNTR* takođe će koordinisati sveukupni plan rada u vezi s ovim potprojektom, redosled i rokove gradnje, napredak u realizaciji projekta i primenu predloženih mera za izbegavanje odnosno ublažavanje rizika po životnu sredinu, zdravlje i bezbednost.

Tokom upotrebne faze, kad objekti predviđeni ovim potprojektom budu izgrađeni i u funkciji, glavna aktivnost na zaštiti životne sredine biće u vezi sa osiguranjem bezbednog korišćenja objekta i opreme, uključujući pripremu/ažuriranje Plana protivpožarne zaštite i Plana redovnog i preventivnog održavanje objekta (vodovod i kanalizacija, grejanje, oprema) u skladu sa odgovarajućom regulativom u Republici Srbiji.

9. PRAĆENJE

Projekat IPVO pratiće MPNTR i JUP. Informacije i podaci prikupljeni preko bilo kog subjekta zaduženog za sprovođenje Projekta biće uključeni u sveukupni okvir za praćenje i procenu. MPNTR će redovno obavljati aktivnosti praćenja i procene kroz projektne izveštaje, procenjivaće postignute rezultate i davati uputstva subjektima zaduženim za sprovođenje projekta o korektivnim merama.

Glavna odgovornost za primenu mera predviđenih ovim Planom za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem leži na Izvođaču, koji mora da uzme u obzir i svakodnevno primenjuje sve predložene preventivne mere i mere ublažavanja uticaja. Stručni nadzor odgovoran je za kontrolu praktične primene mera za ublažavanje uticaja od strane Izvođača, za praćenje stanja i pružanje korektivnih uputstava ili izdavanje naloga za korekcije ako je potrebno, zajedno sa Investitorom i JUP IPVO. Prema nacionalnim zakonima, glavna odgovornost kad je reč o inspekcijskom nadzoru leži na opštinskim/gradskim organima (inspektorima za zaštitu životne sredine, komunalnim inspektorima, inspektorima za bezbednost i zdravlje, građevinskim inspektorima), koji će biti uključeni u praćenje primene mera za ublažavanje uticaja i predloženog Plana praćenja (Odeljak 6 ovog PzUŽSSO), u skladu sa odgovarajućom regulativom u Srbiji. Izvođač građevinskih radova mora da obavi sve aktivnosti praćenja definisane Planom za praćenje stanja životne sredine u okviru ovog PzUŽSSO, za aktivnosti za koje je angažovan. Stručni nadzor je odgovoran za praćenje svih građevinskih aktivnosti, uključujući zaštitu životne sredine tokom sprovođenja projekta. Plan praćenja za ovaj potprojekat treba izraditi na osnovu projektno-tehničke dokumentacije tako da u najmanju ruku sadrži:

- elemente zaštite životne sredine, bezbednost i zdravlje na radu i bezbednost zajednice,
- konkretna područja, lokacije i parametre koje treba pratiti;
- standarde i kriterijume koji će se primenjivati;
- trajanje praćenja;
- institucionalnu odgovornost za praćenje i nadzor;
- podatke o izveštavanju.

Nacrt Plana praćenja životne sredine dat je u Odeljku 13 ovog dokumenta.

Socijalne parametre projekta IPVO pratiće MPNTR i JUP i uključiti ih u okvirni dokument za praćenje i vrednovanje. Cilj praćenja socijalnih parametara jeste:

- i izveštavanje odgovornih lica na projektu i blagovremeno pružanje informacija o pozitivnim i negativnim aspektima kao što je predviđeno ovim PzUŽSSO (Poglavlje 10 - Izveštavanje), na način koji omogućava promene sistema ako to bude potrebno, i
- ii konačna ocena uspešnosti mera ublažavanja uticaja unetih u potprojekat tako da se utvrdi da li su početni socijalni uslovi potprojekata ponovo uspostavljeni, unapređeni ili pogoršani.

Plan praćenja za ovaj potprojekat uključivaće:

- sistematično evidentiranje socijalnog nadzora projektne aktivnosti tako da omogući jednostavnu pretragu i nalaženje svih dokumenata na zahtev MPNTR i Svetske banke,
- praćenje prekida pružanja vaspitnoobrazovnih usluga u predškolskom objektu,
- praćenje broja dece koja su prošla obuku podizanja svesti o bezbednosti,

- praćenje i dokumentovanje konsultacija sa zainteresovanim stranama iz lokalne zajednice koje su prethodile ovom potprojektu,
- praćenje žalbi podnetih u vezi sa ovim potprojektom.

10. IZVEŠTAVANJE

Proces izveštavanja na ovom potprojektu odvijace se na četiri nivoa, kao što je opisano dole:

Nivo 1. Izveštaji koje Izvođač podnosi Stručnom nadzoru

Izvođač će pripremiti izveštaje o usaglašenosti s PzUŽSSO kao Kvartalni izveštaj o napretku PzUŽSSO i kao Krajnji izvštaj o PzUŽSSO, i podneti ga imenovanom Stručnom nadzoru. Ovi izveštaji podnosiće se i na srpskom i na engleskom jeziku, u štampanom i elektronskom obliku. U tim izveštajima biće dokumentovana primena mera zaštite i ublažavanja uticaja na životnu sredinu, zajedno s propisanim aktivnostima praćenja u datom kvartalnom periodu izveštavanja za kvartalne izveštaje i tokom čitavog perioda trajanja projekta za Krajnji izveštaj. Izvođač će voditi računa o kvalitetu životne sredine na osnovu planova za ublažavanje uticaja i praćenje, koji su sastavni deo ovog PzUŽSSO.

Nivo 2. Izveštaji koje Stručni nadzor podnosi Investitoru

Imenovani Stručni nadzor podnosi Kvartalni izveštaj o impelmentaciji PzUŽSSO i uskladjenosti i Krajnji izveštaj o uticaju na životnu sredinu Investitoru (gradu). Na osnovu ugovora potpisanog između Finansijera (MPNTR), Investitora (grada) i Izvođača, imenovani Stručni nadzor proslediće ove izveštaje Investitoru (gradu) najviše tri radna dana po prijemu istih od Izvođača.

Nivo 3. Izveštaji koje Investitor podnosi JUP IPVO /MPNTR

Investitor (Grad) podnosi JUP IPVO /MPNTR Kvartalni izveštaj o implementaciji PzUŽSSO i usklađenosti, i Krajnji izveštaj o uticaju na životnu sredinu Investitoru (gradu). Na osnovu ugovora potpisanog između Finansijera (MPNTR), Investitora (grada) i Izvođača, Investitor će proslediti ove izveštaje JUP IPVO najviše tri radna dana po prijemu istih od strane Stručnog nadzora.

Predškolska ustanova posredstvom Investitora (grada) dostavlja informacije o napretku koji se tiču mera za koje su prema ovom Planu odgovorni Predškolska ustanova i njeno osoblje. Ova obaveza Predškolske ustanove zasniva se na sporazumu potpisanom između finansijera (MPNTR) i Investitora (grada).

Nivo 4. Izveštaji koje JUP IPVO podnosi SB

Kako je predviđeno Projektnim operativnim priručnikom (POP) i Dokumentom o oceni izvodljivosti projekta, JUP IPVO će MPNTR i SB slati najmanje polugodišnje izveštaje o statusu mera ublažavanja uticaja koje sprovode izvođači, dodatnim merama ublažavanja uticaja koje bi mogle biti potrebne, slučajevima neusaglašenosti s primenljivim ekološkim dozvolama, pritužbama lokalnog stanovništva i NVO i načinu na koji je na njih odgovoreno. Praćenje i usklađenost sa ODUŽSSO i PzUŽSSO za ovu konkretnu lokaciju tokom sprovođenja projekta vršiće JUP IPVO (stručnjak za pitanja zaštite životne sredine i stručnjak za socijalna pitanja) i o tome barem jednom pismeno izvestiti Banku tokom realizacije ovog potprojekta, ali najmanje jednom u tri meseca.

Posebne odredbe vezane za izveštavanje

Za sve nivoe izveštavanja opisane gore važi da, u slučaju bilo kakve nesreće ili ugrožavanja životne sredine odnosno u slučaju incidenata povezanih sa zdravljem i bezbednošću na radu, uključujući ali se ne ograničavajući na teške povrede na radu, gubitak ekstremiteta ili smrt uzrokovanu aktivnostima na gradilištu, JUP IPVO i SB moraju o tome bez odlaganja biti obavješteni. Izveštavanje će bez odlaganja teći od nivoa 1 do nivoa 4, a sve ukupno do izveštavanja najviše instance ne sme proći više od 24 časa od trenutka događaja. Izvođač ima konačnu odgovornost za izveštavanje i saopštavanje vesti o incidentu nadležnom Stručnom nadzoru i relevantnim organima Republike Srbije. JUP IPVO ima krajnju

odgovornost za izveštavanje i pružanje dodatnih informacija SB o incidentima, prema potrebi i od slučaja do slučaja.

11. IZVEŠTAJ O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Procena uticaja – dogradnja postojećeg objekta									
Životna sredina	Vrsta uticaja	Pozitivan ili negativan	Jačina uticaja	Domet/ lokacija javljanja uticaja	Vreme javljanja utica	Trajanje uticaja	Povratan/ nepovratan uticaj	Verovatnoća uticaja	Značaj
Fizička/prirodna sredina									
Podzemne vode	curenje goriva i tečnog opasnog otpada (farbi, razređivača itd.)	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi izgradnje	kratkoročan	potencijalno nepovratan	mala	mali
Uređenje terena i pejzaž	poremećaji postojećeg terena i pejzaža	negativan	lokalan	na lokaciji	u upotrebnoj fazi	dugoročan	potencijalno nepovratan	mala	mali
Postojeća ili buduća namena zemljišta	nema								
Voda i izvori energije	nema								
Elementi opasni po stanovništvo									
Kvalitet vazduha	emisije iz pokretnih izvora CO ₂ , CO, oksida azota, PAU, SO ₂ i čestica (PM10, PM2.5). Proizvodnja čestica prenosivih vazduhom usled rasklapanja opreme, iskopavanja, kretanja vozila i rukovanja materijalima, posebno oko gradilišta	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi izgradnje	dugoročan	povratan	mala	mali

Procena uticaja – dogradnja postojećeg objekta									
Životna sredina	Vrsta uticaja	Pozitivan ili negativan	Jačina uticaja	Domet/ lokacija javljanja uticaja	Vreme javljanja utica	Trajanje uticaja	Povratan/ nepovratan uticaj	Verovatnoća uticaja	Značaj
Kvalitet vode	mogući uticaji usled izlivanja motornih goriva, motornih ulja, lubrikanata	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi izgradnje	dugoročan	povratan	mala	mali
Zagađenje zemljišta	mogući uticaji usled izlivanja motornih goriva, motornih ulja, lubrikanata	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi izgradnje	dugoročan	povratan	mala	mali
Otpad (očekuju se manje količine građevinskog i ambalažnog otpada, kao i male količine opasnog otpada, potencijalno i azbestnog otpada)	uticaji na životnu sredinu i zdravlje usled neodgovarajućeg upravljanja različitim vrstama otpada	negativan	lokalan	na lokaciji nastanka i odlaganja	u fazi izgradnje	dugoročan	nepovratan/ povratan	velika	umeren
Buka i vibracije	buka izazvana izvođenjem građevinskih radova i prevozom i vibracije izazvane upotrebom građevinskih mašina i vozila za prevoz građevinskog materijala, prevoz radnika i prevoz otpada	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi izgradnje	dugoročan	povratan	mala	mali
Biodiverzitet (flora i fauna)	sečenje drveća za potrebe građenja	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi izgradnje	kratkoročan	povratan	velika	srednji
Bezbednost i zdravlje na radu	Uticaj na život, zdravlje i sigurnost zaposlenih na gradilištu	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi izgradnje	moguć i dugoročan	može biti povratan i nepovratan	mala	srednji

Procena uticaja – dogradnja postojećeg objekta									
Životna sredina	Vrsta uticaja	Pozitivan ili negativan	Jačina uticaja	Domet/ lokacija javljanja uticaja	Vreme javljanja utica	Trajanje uticaja	Povratan/ nepovratan uticaj	Verovatnoća uticaja	Značaj
Bezbednost pri korišćenju	Uticaj na život i zdravlje dece upotrebom igraćaka, igrališta i ostale opreme	negativan	lokalan	na lokaciji	u fazi upotrebe	moguć i dugoročan	može biti povratan i nepovratan	srednja	velik

12. IZVEŠTAJ O PROCENI UTICAJA NA SOCIJALNO OKRUŽENJE

U skladu sa Okvirnom politikom raseljavanja (OPR) i ODUŽSSOP sprovedena je detaljna provera aktivnosti u okviru ovog potprojekta i izvršena je analiza štetnih uticaja na socijalno okruženje u skladu sa usvojenom listom elemenata za analizu (Prilog 3). Na osnovu analize zaključeno je da potprojekat neće imati štetne uticaje na socijalno okruženje koji aktiviraju OP 4.12. Ostali utvrđeni uticaji na socijalno okruženje biće ublaženi kroz ovaj PzUŽSSO.

Detaljna provera bila je usmerena na sledeće kategorije:

Vlasništvo nad zemljom na kojoj će novi objekat biti podignut.

Planirano je da se potprojekat realizuje u okviru Komponente 1, a predviđena je dogradnja postojećeg objekta vrtića „Labud“.

Prostor na kome je planirana izgradnja objekta nalazi se u ulici Vojvode Stepe 18. u Kruševcu, u okviru katastarske parcele br. 5301/3 KO Kruševac, koja je u javnoj svojini grada Kruševac. Dogradnja objekta se planira sa istočne strane postojećeg objekta, a predviđena je izgradnja 4 nove prostorije za boravak dece sa pratećim prostorijama.

Katastarski podaci pružili su dovoljno dokaza da ne postoji treće lice koje polaže formalno pravo vlasništva i koje bi zahtevalo prenos prava zarad izvođenja planiranih aktivnosti.

Uticaji na socijalno okruženje koji su izvan OP/BP 4.12

Planirana dogradnja predškolskog objekta izvođiće se za vreme rada postojećeg objekta u punom kapacitetu.

Radno vreme vrtića je 11 časova, sa početkom u 05:30 č., do 16:30 č. Dnevne aktivnosti u vrtiću se odvijaju prema sledećem rasporedu:

- Doručak: 08:15 do 09:00 č.
- Ručak: 11:15 do 12:00 č.
- Dnevni odmor: 12:00 do 14:00 č.
- Užina 14:00 do 14:30 č.

U PzUŽSSO za ovaj potprojekat razmotriće se potencijalni bezbednosni rizici usled pojačanog saobraćaja u naselju i prisustva građevinskih mašina i samog izvođenja građevinskih radova. Mere ublažavanja ovih uticaja treba da bude u skladu sa Odeljkom 8 ovog Plana, koji se primenjuje na Projekat. PzUŽSSO sadrži set mera ublažavanja uticaja osmišljenih tako da maksimalno smanje rizike.

Mere ublažavanja uticaja treba između ostalog da budu usmerene na to da na najmanju meru svedu:

- poremećaj funkcionisanja postojećeg objekta vrtića „Labud“ i izvođenja vaspitnoobrazovnih aktivnosti,
- moguće štetne uticaje na zdravlje dece i osoblja usled poremećaja u snabdevanju sanitarnom i pijaćom vodom,
- rizike izloženosti građevinskom saobraćaju ,
- rizike po zdravlje i bezbednost lokalne zajednice, uključujući smetnje nastale kao posledica izvođenja građevinskih radova (povišeni nivoi buke, vibracija i prašine),
- nanošenje štete na objektima privatne i javne infrastrukture.

Građevinski radovi odvijaće se tokom uobičajene građevinske sezone između 15. marta i 15. novembra, a posle tog perioda u zavisnosti od vremenskih uslova. S obzirom da će uticaji koji bi mogli bitno remetiti ukupno funkcionisanje postojećeg objekta vrtića „Labud“ biti smanjeni na najmanju moguću razmeru primenom mera za ublažavanje datih u ovom dokumentu, deca će nastaviti da koriste predmetnu ustanovu. Postojeći objekat je priključen na uličnu vodovodnu i kanizacionu mrežu. Međutim, kako se deo postojećih instalacija nalazi ispod budućeg dograđenog objekta, doći će do

delimične rekonstrukcije vodovodnog i kanalizacionog razvoda u okviru lokacije, što može uticati na snabdevanje vodom postojećeg objekta. Dnevne aktivnosti objekta takođe može remetiti izloženost buci i prašini ukoliko ti uticaji nisu na odgovarajući način ublaženi merama ublažavanja uticaja, koje predviđa Plan za ublažavanje uticaja na socijalno okruženje i odgovarajući stručni nadzor. Mere ublažavanja uticaja predviđene su u Odeljku 14 Plana za ublažavanje uticaja na socijalno okruženje i usaglašene su s rasporedom izvođenja građevinskih radova.

Procena uticaja na socijalno okruženje – deaktiviranje i izgradnja									
Socijalno okruženje	Vrsta uticaja	Pozitivan ili negativan	Jačina uticaja	Domet/ lokacija javljanja uticaja	Vreme javljanja Uticaja	Trajanje uticaja	Povratan/ nepovratan uticaj	Verovatnoća uticaja	Značaj
Raseljavanje i akvizicija zemljišta									
	nije primenljivo	nema	nema	nema	Nema	nema	nema	nema	nema
Pristup vaspitnoobrazovnim uslugama									
	unapređen pristup vaspitnoobrazovnim uslugama	pozitivan	mala	lokalan	u fazi funkcionisanja	dugoročan	nije primenljivo	izvesna	veliki
Premeštaj u druge objekte									
	nije primenljivo	nema	nema	nema	Nema	nema	nema	nema	nema
Smetnje u funkcionisanju objekta i pružanju vaspitnoobrazovnih usluga									
	smetnje u pružanju vaspitnoobrazovnih usluga, smanjen učinak	negativan	umerena	lokalan	tokom izvođenja građevinskih radova i u uobičajenoj sezoni izvođenja građevinskih radova od 15. marta do 15. Novembra	kratkoročan	povratan	velika	umeren
Objekti privatne i javne infrastrukture									
	šteta na objektima privatne i javne infrastrukture izazvana izvođenjem građevinskih radova i upotrebom građevinskih mašina	negativan	umerena	lokalan	tokom izvođenja građevinskih radova	dugoročan	povratan	izvesna	veliki

Procena uticaja na socijalno okruženje – deaktiviranje i izgradnja									
Socijalno okruženje	Vrsta uticaja	Pozitivan ili negativan	Jačina uticaja	Domet/ lokacija javljanja uticaja	Vreme javljanja Uticaja	Trajanje uticaja	Povratan/ nepovratan uticaj	Verovatnoća uticaja	Značaj
Zdravlje i bezbednost dece i osoblja postojećeg objekta vrtića „Labud“ i lokalne zajednice									
	rizik od povreda tokom izvođenja građevinskih radova; smetnje nastale kao posledica izvođenja građevinskih radova (povišeni nivoi buke, vibracija i prašine)	negativan	mala	lokalan	tokom izvođenja građevinskih radova	kratkoročan	povratan	velika	veliki
Zdravlje dece i osoblja vrtića usled smetnje u snabdevanju sanitarnom i pijaćom vodom									
	prekid vodosnabdevanja	negativan	umerena	lokalan	tokom izvođenja građevinskih radova	kratkoročan	povratan	mala	umeren
Opšti pristup objektu i uticaj saobraćajnih tokokva									
	rizik tokom upotrebne faze	negativan	mala	lokalan	u fazi funkcionisanja	dugoročan	povratan	mala	veliki
Građevinski saobraćaj									
	rizik od pojačanog saobraćaja tokom izvođenja građevinskih radova	negativan	umerena	lokalan	tokom izvođenja građevinskih radova	kratkoročan	povratan	velika	veliki
Bezbednost dece vrtića „Labud“ tokom fizičkog pristupa									
	bezbednosni rizici pri fizičkom pristupu vrtiću	negativan	mali	lokalan	u fazi funkcionisanja	dugoročan	povratan	mala	mali

Procena uticaja na socijalno okruženje – deaktiviranje i izgradnja									
Socijalno okruženje	Vrsta uticaja	Pozitivan ili negativan	Jačina uticaja	Domet/ lokacija javljanja uticaja	Vreme javljanja Uticaja	Trajanje uticaja	Povratan/ nepovratan uticaj	Verovatnoća uticaja	Značaj
Pozitivan uticaj									
	dodatni kapacitet za 84 deteta (uz postojeći kapacitet za 184 deteta)	pozitivan	velika	lokalan	u fazi funkcionisanja	dugoročan	nepovratan	velika	veliki

		<p>otpada moraju se koristiti licencirani/odobreni objekti/kompanije/firme uz obavezu brige i poštovanje lanca staranja o celokupnom otpadu koji napušta gradilište, a uskladu sa zakonskim propisima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomenute planove ažurira Izvođač radova i odobrava Stručni nadzor. • Projektom je predviđen adekvatan pristup osobama sa invaliditetom. 	
Neadekvatna primena PzUŽSSO usled slabe povezanosti PzUŽSSO s drugim dokumentima ugovora	Lokalan/ kratkoročan/ verovatan/ od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Ovaj PzUŽSSO predstavlja sastavni deo ponude i ugovora. Obaveza je Izvođača da uračuna primenu mera ublažavanja uticaja na životnu sredinu u svoje ukupne troškove. Od Izvođača će se tražiti da podnese kratku izjavu kojom potvrđuje da su troškovi PzUŽSSO uključeni u cenu ponude. 	Izvođač Stručni nadzor (odgovorni stručnjak za pitanja zaštite životne sredine)
Aktivnost: Građevinski radovi – opšte odredbe			
Mogući nepovoljni uticaji na životnu sredinu, zdravlje i bezbednost na radu usled nepostojanja ili nepridržavanja relevantnih procedura	Lokalan/ kratkoročan/ verovatan/ od velikog značaja	<p>28 dana od prijema Pisma o prihvatanju ponude, a najkasnije pre početka izvođenja radova, Izvođač je dužan da pripremi i dostavi Stručnom nadzoru na odobrenje dole navedena dokumenta. Stručni nadzor treba da potvrdi da je Izvođač pripremio sledeću dokumentaciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Plan upravljanja otpadom</u>, kako je detaljno opisano niže. • <u>Plan upravljanja otpadnim vodama</u> za obezbeđene sanitarne toalete i pravilno prikupljanje i odlaganje kanalizacije kako bi se sprečilo zagađenje vodotokova tokom izvođenja građevinskih radova. Ovaj plan treba da ažurira Izvođač radova (i odobri Stručni nadzor) u roku do 28 dana od dana prijema Pisma o prihvatanju od strane odabranog Izvođača. • <u>Plan upravljanja skladištima nafte i goriva</u>. Plan Izvođača treba da pokrije sve procedure za skladištenje, transport i korišćenje nafte i goriva, punjenje građevinskih mašina i procedure za smanjenje rizika od kontaminacije tla i vode. Goriva i ulja moraju se čuvati u duplim rezervoarima sa 110% kapaciteta i sve što se proljuje treba očistiti odmah. Vozila za punjenje rezervoara nosiće set za prikupljanje prosutog goriva, kako bi se prosuto gorivo očistilo što je pre moguće. 	Izvođač Stručni nadzor
		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Plan reagovanja u hitnim situacijama</u>. Plan Izvođača treba da sadrži procedure za reagovanje u vanrednim situacijama, u slučaju nesreća ili većih incidenata, kako bi se zaštitili ljudi, imovina i prirodna dobra. Potrebno je navesti detaljne podatke o opremi i procedurama za sprečavanje, kao i za reakciju u slučaju curenja/prolivanja potencijalno opasnih materija i uklanjanja kontaminacije, za svu opremu i materijale koje će biti obezbeđeni na gradilištu. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Plan za smanjenje buke</u>. Celokupna oprema treba da bude licencirana i odobrena u skladu sa zakonskom regulativom. Ovo važi za svu mehanizaciju, vozila i gradilišta gde buka i vibracije mogu uticati na osetljive receptore. Izvođač je dužan da neutrališe uticaj buke i vibracije na susedne zajednice, u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Plan raščišćavanja gradilišta.</u> Raščišćavanje gradilišta i uklanjanje objekata Izvođača nakon uspješnog završetka građevinskih aktivnosti. Ovo uključuje uklanjanje svih otpadnih materija, mašina i kontaminiranog zemljišta, ako ga ima. Izvođač će napraviti plan za predaju, uklanjanje svih postrojenja, vozila i mašina kako neupotreblijive stvari ne bi ostale na gradilištu, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i Zakonom o zaštiti životne sredine. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Plan rešavanja žalbi.</u> Detaljno opisan način na koji lokalno stanovništvo i druga lica pogođena projektom mogu da podnesu žalbe koje proističu iz procesa raščišćavanja gradilišta i kako će se one rešavati (na primer, kroz dijaloge, rasprave itd.), kao što je predstavljeno u ODUŽSSO i utvrđenim mehanizmima za podnošenje žalbi u okviru projekta IPVO, garantujući svim stranama na koje bi ovaj potprojekat mogao da ima uticaja, a koje se nalaze u području izvođenja potprojekta ili izvan njega, potpun i ravnopravan pristup mehanizmu podnošenja žalbi (Izvođač garantuje mogućnost prihvatanja žalbi direktno i na druge načine); 	
		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Plan za bezbednost i zdravlje na radu.</u> Izvođač mora da utvrdi potencijalne opasnosti i predložene mere za ublažavanje uticaja, uključujući odredbe za reagovanje u vanrednim situacijama. Taj plan mora uključivati bar sledeće: <ul style="list-style-type: none"> • Odredbu o bezbednoj radnoj sredini i obezbeđivanju bezbednosnih mera i zaštitne opreme svim radnicima, uključujući zaštitnu opremu za ruke, glavu, oči i uši i zaštitnu obuću. • Odredbu o prvoj pomoći na licu mesta i angažovanju osobe obučene za pružanje prve pomoći, u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu. • Radnicima zalihe pijaće vode, vode u toaletima i vode za pranje. • Na gradilištu se ne smeju koristiti droga ni alkohol. • Izvođač je dužan da obezbedi radnike koji poseduju odgovarajući stepen obuke i sertifikaciju za korišćenje opreme. • Plan i procedure za ponašanje u uslovima rizika od zaraze COVID-19, usklađene sa zahtevima nacionalnih institucija I preporuka Svetske zdravstvene organizacije (WHO) I Svetske Banke. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Izvođač je osiguran od nesrećnog slučaja. • Izvođač u timu ima kvalifikovane i iskusne osobe (najmanje jednog zaposlenog s diplomom iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i najmanje 2 godine relevantnog radnog iskustva u sprovođenju sličnih zadataka) koje su zadužene za sprovođenje zahteva o usklađenosti po pitanjima zaštite životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu kako je navedeno u ovom PzUŽSSO. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Izvođač (i njegovi Podizvođači) poštuju nacionalno zakonodavstvo i zahteve zajmodavca. 	

<p>Stvaranje otpada</p> <p>Mogući nepovoljni uticaji na životnu sredinu i zdravlje mogli bi se javiti usled neodgovarajućeg upravljanja različitim tokovima otpada.</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ siguran/ od velikog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema plana za upravljanje otpadom za očekivane tokove otpada tokom faze izgradnje i njegovo odobravanje u roku od 28 dana od dana kada Izvođač primi Pismo o prihvatanju ponude izdatog od strane Naručioaca, a najkasnije pre početka izvođenja radova. Ovaj plan mora pregledati i odobriti Stručni nadzor. • Identifikacija opasnog otpada i otpada koji nije opasan i njihovo razdvajanje na mestu rušenja/gradnje; • Potrebno je potpisati ugovor o sakupljanju i odvoženju otpada s preduzećem licenciranim za sakupljanje i odvoženje otpada koji uključuje i azbestni otpad; • Materijal treba da bude pokriven tokom transporta kako bi se izbeglo rasipanje otpada; • Zabranjeno je spaljivanje građevinskog ambalažnog otpada na gradilištu; • U slučaju pojave azbestnog otpada, postupiti prema dole navedenim merama za Azbestni otpad. 	<p>Izvođač Stručni nadzor</p>
<p>Izbijanje i širenje virusa COVID-19</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ verovatan/ od velikog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ažuriranje plana za bezbednost i zdravlje na radu sa merama zaštite na gradilištu protiv pandemije/epidemije. • Plan treba da bude ažuriran u skladu sa preporukama Vlade Republike Srbije, Privredne komore Srbije, Svetske zdravstvene organizacije i Internacionalnih finansijskih institucija. Ažuriran plan mora pregledati i odobriti Stručni nadzor. 	<p>Izvođač Stručni nadzor</p>
<p>Azbestni otpad</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ malo verovatan/ od velikog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ažuriranje plana za bezbednost i zdravlje na radu u smislu razvijanja plana/procedure za upravljanje azbestnim materijalom i otpadom u slučaju otkrivanja. • Obavezno obeštavestiti nadležnu inspekciju rada u skladu sa zakonom, Nadzor, Investitora i Svetsku banku u najkraćem roku (odmah po otkrivanju prisustva azbesta). • Procedura treba da sadrži podatke o lokaciji na kojoj se obavlja rad, broj zaposlenih potencijalno izloženih azbestu, preventivne mere za rukovanje azbestom, dodatne mere zaštite zdravlja i bezbednosti zaposlenih, sredstva za rad u skladu sa Uredbom o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju azbestu. • Radove na rušenju ili uklanjanju azbesta mora da obavlja lice koje je u skladu sa propisom o upravljanju otpadom dobio odgovarajuću dozvolu za upravljanje otpadom koji sadrži azbest • Azbestni otpad se mora ukloniti sa gradilišta odmah po ukljanjanju iz objekta. Azbestni otpad tretirati kao opasan otpad i predati kompaniji licenciranoj za upravljanje tom vrstom otpada; • Potrebno je potpisati ugovor o sakupljanju i odvoženju azbestni otpada s preduzećem licenciranim za sakupljanje i odvoženje tog otpada. 	<p>Izvođač Stručni nadzor</p>

Odredbe za konkretan potprojekat

Aktivnost: Izgradnja novog objekta funkcionalno spojenog s postojećim			
<p>Pitanja bezbednosti i zdravlja na radu</p> <p>Mogući nepovoljni uticaji na zdravlje radnika, korisnika objekta i lokalnog stanovništva usled:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokacije objekta u gradskom području, • mogućih povreda korisnika objekta i lokalnog stanovništva usled izvođenja radova, • neusklađenosti s lokalnim bezbednosnim propisima, uključujući zdravlje i bezbednost na radu. 	<p>Lokalan/ kratkoročan/ siguran/ od izrazitog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gradilište mora biti u potpunosti ograđeno čvrstim panelima ne nižim od 2 m, mora imati kapiju, a tokom izvođenja radova na gradilištu je potrebno postaviti i održavati tablu sa osnovnim podacima o potprojektu, uključujući i dostupnost žalbenih mehanizama. Ulaz na gradilište je kontrolisan i zabranjen je pristup neovlašćenim licima. • Postojeći objekat koji će koristiti deca tokom izvođenja radova treba ograditi čvrstim panelima ne nižim od 2 m u obliku unutrašnje ograde, unutar spoljne ograde vrtića na način da je kontakt sa decom u potpunosti onemogućen, kao i pristup gradilištu, tako da su deca zaštićena od uticaja aktivnosti na gradilištu. Prilaz i putevi koje će koristiti Izvođač biće jasno odvojeni od onih koji su namenjeni korisnicima objekta. • Saobraćaj ka gradilištu i od njega mora se regulisati tako da minimalno utiče na dnevnu rutinu korisnika i osoblja objekta u bliskom okruženju, roditelja i lokalne zajednice. Ne treba ukrštati pristupne i druge puteve na gradilištu s putevima odnosno stazama kojima se kreću korisnici susednih objekata, osoblje susednih objekta, roditelji i lokalna zajednica u svakodnevnoj rutini. Ako to nije moguće izbeći, saobraćaj na takvim putevima trebalo bi organizovati van lokalnog špica. Bezbedan put za pešake mora biti dostupan svim kategorijama stanovništva. • Zaštita pešaka, opšteg stanovništva i korisnika objekta i pristup neovlašćenih osoba gradilištu vršiće se kao što je opisano gore. • Radovi na izgradnji objekta će se odvijati isključivo unutar gradilišta i biće izvođeni na bezbedan i organizovan način tako da se uticaj na životnu sredinu i ljude svede na minimum. • Za građevinske radnike – potrebna je primena zakonski propisanih zdravstvenih i bezbednosnih mera: <ul style="list-style-type: none"> a) korišćenje odgovarajuće zaštitne odeće i opreme (maske protiv prašine, iverja i drvenih vlakana, šlemovi, kao i sigurnosni pojasevi za rad na visini, itd.); i druga oprema za rad u skladu sa potrebama; b) održavanje dobrog nivoa lične higijene; v) zdravstvena zaštita – obezbeđivanje kompleta prve pomoći i lica obučениh za pružanje prve pomoći na gradilištu tokom izvođenja radova; g) protivpožarne mere i oprema su dostupni. • Svi radnici su prošli adekvatnu obuku. • Postavljanje pomoćnih i zaštitnih instalacija mora biti sprovedeno na siguran način prema zakonu, pravilima struke i najboljim praksama (npr. postavljanje skela). 	<p>Izvođač</p> <p>Stručni nadzor</p> <p>Osoblje gradske uprave (komunalni inspektor / inspektor za zaštitu životne sredine)</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Otpad od rušenja, a posebno stare prozore i vrata (ukoliko ih ima) treba privremeno smestiti u prostoriju/na mesto unutar spoljne ograde gde je onemogućen pristup neovlašćenim osobama. • Prilikom skladištenja, prevoza i raspodele opasnih materija, potrebno je slediti bezbednosne smernice u skladu sa odredbama Zakona o uklanjanju otpada Republike Srbije i uputstvima proizvođača (npr. bezbednosnim listovima) za kako bi se na najmanju meru svele mogućnosti za zloupotrebu, rasipanje i nehotično izlaganje ljudi opasnim materijama. • Redovno održavati vozila radi smanjivanja mogućnosti teških nesreća izazvanih kvarom ili preranim otkazivanjem opreme. • Organizovati 24-časovno čuvanje gradilišta. • Koristiti etikete i nalepnice (spoljne znake na transportnim vozilima). • Intenzivirati postupak čišćenja objekta kako bi se rešio problem veće količine prašine/zemlje uzrokovane radovima izgradnje/rušenja. • Ako je moguće, građevinske aktivnosti početi i završiti u toku građevinske sezone shodno klimatskim uslovima u Srbiji. • Procedure i planovi su predstavljeni i dostupni zaposlenima. • Znakovi opasnosti i obaveznog nošenja opreme su postavljeni na vidljiva mjesta. • Opasni delovi gradilišta su jasno ozačeni i ograđeni. • Sve nadležne službe će biti obaveštene o početku radova. • Za radnike je osiguran dovoljan broj sanitarnih čvorova. • U slučaju otkrivanja azbesta na postojećem objektu, razviti Plan/proceduru za upravljanje azbestom u skladu sa zakonskom regulativom i najboljim praksama, prihvatljiv JUP i SB. • Primeniti sve mere za zaštitu zdravlja i bezbednosti zaposlenih u skladu sa planom/procedurom za upravljanje azbestom. • Radove na rušenju ili uklanjanju azbesta mora da obavlja lice koje je u skladu sa propisom o upravljanju otpadom dobio odgovarajuću dozvolu za upravljanje otpadom koji sadrži azbest. • Otpad od rušenja, a posebno stare prozore i vrata (ukoliko ih ima) treba privremeno smestiti u prostoriju/na mesto unutar spoljne ograde gde je onemogućen pristup neovlašćenim osobama. • Sva novoinstalirana urbana oprema, elementi igrališta i sva novoinstalirana oprema vrtića mora biti proizvedena i instalirana tako da je bezbedna za decu, a u skladu sa zakonom uključujući i pravilnike navedene u Prilogu 1. • Sporazumom sa lokalnom samoupravom, dodeliće se obaveza lokalnoj samoupravi da izvrši proveru opreme prema pravilniku i izda o tome potvrda. Ako se potvrdom utvrdi da oprema nije u skladu sa pravilnikom izvršiće se zamena prema pravilniku. • Pripremiti plan održavanja i redovne provere bezbednosti opreme. 	
--	--	--	--

<p>Izbijanje i širenje virusa COVID-19</p> <p>Mogući nepovoljni uticaji na zdravlje radnika, korisnike objekta i lokalno stanovništvo usled širenja virusa.</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ siguran/ od izrazitog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizovati radove tako da se maksimalno izbegava grupisanje radnika na malom prostoru, • Održavati potrebnu distancu (2m), • Obezbediti lična zaštitna sredstva za radnike u skladu sa propisanim merama (maske i rukavice), • Obezbediti tekuću čistu vodu na gradilištu, sapune i dezinfekciona sredstva, • Obezbediti dovoljan broj kanti za smeće i redovno ih prazniti, • Jasno odvojiti komunikacione linije koje koriste radnici i korisnici objekta kako ne bi dolazilo do kontakta, • Propisi i mere da budu odštampani i istaknuti jasno na gradilištu. • Vršiti redovnu dezinfekciju zajedničkih prostorija. • Primeniti sve mere iz plana za bezbednost i zdravlje vezano za izbijanje i širenje virusa COVID-19 • Uskladiti procedure sa zahtevima nacionalnih institucija i preporukama Svetske zdravstvene organizacije. 	<p>Izvođač Stručni nadzor</p>
<p>Zagađenje vode i zemljišta</p> <p>Mogući uticaj na podzemne vode usled zagađenja zemljišta zbog curenja materijala kao što su goriva iz vozila, motorna ulja i lubrikanti.</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ malo verovatan/ od srednjeg značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mogući opasni otpad (gorivo iz vozila, motorna ulja, lubrikanti, farbe, razređivači) treba sakupljati odvojeno uz potpisivanje podugovora sa registrovanim preduzećem za prevoz i konačno uklanjanje opasnog otpada. • Sav tečni otpad kao i sve toksične i otpadne tečne materije skladištiti odvojeno, u nepropusnim kanistrima. Veće količine opasnih i zagađujućih tečnih materija biće skladištene u nepropusnim kanistrima sa tankvanama zapremine 110% od ukupne zapremine samog kanistera. • Zaposleni su upoznati sa planovima i procedurama za sprečavanje i uklanjanje kontaminacije. Na gradilištu su dostupni absorbenti (npr. piljevina, pesak, itd.). • Koriste se samo postojeći izvori vode. 	<p>Izvođač Stručni nadzor</p>
<p>Proizvodnja otpada</p> <p>Mogući nepovoljni uticaji na životnu sredinu i zdravlje ljudi mogli bi se javiti usled neodgovarajućeg upravljanja različitim tokovima otpada.</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ siguran/ od izrazitog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje opasnog otpada i otpada koji nije opasan i njihovo razdvajanje na lokaciji rušenja/gradnje. • Zaostalim malim količinama lepka, farbe, otpada od ambalaže farbi, lepkova i rastvarača, aluminijumskim profila, šrafova i ostalog građevinskog materijala po završetku projekta upravljati u skladu s nacionalnim zakonodavstvom po pitanju opasnog otpada (prikupljanje opasnog materijala, njegovo obeležavanje kao opasnog otpada i predaja preduzeću ovlašćenom za rukovanje njime). • Na gradilištu će se primenjivati dobra praksa odvajanja otpada prema vrsti i istim upravljati u skladu sa praksom koja je primenjiva na lokaciji projekta, a prikladno obimu projekta. • Za prikupljanje i transport otpada potrebno je potpisati ugovor s preduzećem licenciranim za prikupljanje i transport otpada, u skladu s Planom za upravljanje otpadom. • Materijal treba da bude pokriven tokom transporta kako bi se izbeglo rasipanje otpada. 	<p>Izvođač Stručni nadzor</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Zabranjeno je spaljivanje građevinskog ambalažnog otpada na lokaciji. • Otpad se može odlagati isključivo na licenciranim deponijama. • Ukoliko je moguće, treba ponovno upotrijebiti uklonjenu zemlju. Krajnja destinacija odlaganja zemlje je određena Planom za upravljanje otpadom. • Odlaganje otpada u prirodu ili njegovo spaljivanje je strogo zabranjeno. 	
<p>Ometanje bukom</p> <p>Građevinski radovi i saobraćaj prouzrokujuće ometanje bukom i vibracijama usled upotrebe mehanizacije i vozila za prevoz građevinskog materijala, radnika i otpada proizvedenog u fazama deaktiviranja i izgradnje</p>	Lokalan/ kratkoročan/ siguran/ od srednjeg značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Bučni i opasni radovi (rušenje, i sl.) mogu se obavljati isključivo van radnog vremena vrtića. • Ne treba dozvoliti izvođenje građevinskih radova noću, aktivnosti na gradilištu treba ograničiti na period od 7 h do 19 h. Imajući u vidu gorepomenute mere za bezbednost i zdravlje na radu, taj raspored se eventualno može promeniti u skladu sa posebnim odobrenjem koje izdaju relevantni organ. • Nivo buke ne sme prelaziti nacionalno definisane granice za naseljeno mesto na otvorenom, tj. 55 dB tokom dana i večeri, i 45 dB tokom noći. • Preterano bučna vozila i opremu ne koristiti bez primene korektivnih mera, uzimajući u obzir maksimalni nivo buke (55 dB tokom dana i večeri, i 45 dB tokom noći). • Ukoliko se primeti uznemirenost kod dece, u slučaju da se prijavi nemogućnost održavanja svakodnevnih aktivnosti ili u slučaju žalbe, potrebno je prilagoditi plan gradjenja da se ono otkoni. • U slučaju žalbe na buku i prašinu uvešće se svakodnevni monitoring buke i prašine u prostorijama vrtića. 	<p>Izvođač</p> <p>Stručni nadzor</p> <p>Lokalni komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine</p>
<p>Upravljanje materijalima</p>	Uticao na neobnovljive izvore	<ul style="list-style-type: none"> • Upravljanje hemikalijama obavljaće se u skladu sa bezbedonosnim listovima proizvođača, zakonom i najboljim praksama. Njima će upravljati osobe koje su za to obučene. • Hemikalije se nabavljaju samo od registrovanih proizvođača i njihovih zastupnika. • Sav material mora biti izvoran, ne recikliran niti već korišćen; • Mineralni materijali (kamen, pesak, šljunak i sl.) nabavljaju se isključivo od dobavljača koji poseduju sve odgovarajuće dozvole. 	<p>Izvođač</p> <p>Stručni nadzor</p>

<p>Zagađenje vazduha</p> <p>Građevinski radovi izazvaće emisije CO₂, CO, OA, PAU, SO₂ i čestica (PM10, PM2.5) iz pokretnih izvora (vozila i građevinske mehanizacije). Rasklapanje opreme, iskopavanje, kretanje vozila i rukovanje materijalima, posebno oko gradilišta, uzrokovat će podizanje prašine koja se prenosi vazduhom.</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ siguran/ od malog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upotreba zaštitnih maski za radnike. • Vozila i građevinske mašine poseduju atest, moraju se adekvatno održavati i biti usklađeni sa svim odgovarajućim standardima emisije. • Prekriti rasute materijale kad se ne koriste. • Po potrebi prskati puteve vodom. • Redovno održavati vozila i građevinske mehanizacije, kako bi se smanjilo curenje motornog ulja, emisija i širenje zagađujućih materija. • Tovar na vozilima mora biti pokriven kako bi se sprečilo rasipanje prašine. • Gradilište, transportne trase i mesta na kojima se rukuje materijalom treba prskati vodom tokom suvih i vetrovitih dana. • Građevinski materijal treba skladištiti na odgovarajući način kako bi se stvaranje prašine svelo na najmanju meru. • Spaljivanje šteta nije dozvoljeno. • Ograničena je brzina kretanja vozila na gradilištu. 	<p>Izvođač</p> <p>Stručni nadzor</p> <p>Lokalni komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine</p>
<p>Očuvanje kulturnog i istorijskog dobra</p>	<p>Lokalan/ kratkoročan/ malo verovatan/ od velikog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izvođač će razviti Proceduru za slučajna otkrića u skladu sa zakonskom obavezom. Procedura će uključivati jasnu liniju komunikacije (ko koga i na koji način obaveštava), odredbu o obustavljanju radova u slučaju pronalaska i postupanje u skladu sa uslovima nadležnih institucija. 	<p>Izvođač</p> <p>Stručni nadzor</p> <p>Investitor</p>
<p>Očuvanje bioraznolikosti i krajolika</p>	<p>Lokalan/dugoročan/malo verovatan/od umerenog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gradilište će zauzeti najmanju moguću površinu. • Ozelenjavanje dela dvorišta koji se ošteti će se vršiti isključivo neopasnim i autohtonim biljnim vrstama. • U slučaju da dođe do sečenja drveća za potrebe izvođenja projekta, potrebno je zasaditi novo drveće, iste vrste i u istom broju • Nakon završetka radova, svi materijali i alati moraju biti uklonjeni. 	<p>Izvođač</p> <p>Stručni nadzor</p>
<p>Bezbednost</p>	<p>Lokalan/dugoročan/malo verovatan/od velikog značaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sva novoinstalirana urbana oprema, elementi igrališta, ograde i sva nova oprema vrtića mora biti proizvedena i instalirana tako da su sigurna za decu, a u skladu sa zakonom i pravilnicima navedenim u prilogu 1. Sporazumom sa lokalnom samoupravom, dodeliće se obaveza lokalnoj samoupravi da pre početka radova izvrši proveru stanja i bezbednosti spoljnih igrališta, elemenata igrališta, ograde vrtića i unutrašnje instalirane opreme prema pravilniku. Na osnovu izveštaja o stanju navedenih elemenata tokom radova će se po potrebi unaprediti bezbednost i zameniti neodgovarajući delovi; • Izradiće se Plan održavanja i provere sigurnosti. • Nabavljaju se igračke provereno sigurne za decu (u materijalu, obliku i drugim karakteristikama) prema nacionalnim i EU zakonima i standardima, uključujući standard za igrališta (standards for playground equipment) EN 1176 i EN 1177 (SRPS EN 1176 i SRPS EN 1177). • Vrtić je ograđen adekvatnom i sigurnom ogradom pre useljenja. 	<p>Investitor</p> <p>Opština</p> <p>Izvođač</p> <p>Nadzor</p>

Upotrebna faza projekta			
Bezbednost dece i zaposlenih	Lokalan/ kratkoročan/ malo verovatan/ od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> Izgrađeni kapaciteti se neće koristiti bez prethodno izdane upotrebne dozvole za celu funkcionalnu jedinicu. Sprovodi se plan redovnog čišćenja i dezinfekcije opreme u skladu sa uslovima COVID-19. Sprovodi se Plan sigurnosti i održavanja opreme i igračaka. Sva oprema, spoljašnja i unutrašnja, uključujući ograde, se redovno održava i kontroliše kako bi se osigurala bezbednost korisnika. Nabavljaju se igračke provereno sigurne za decu (u materijalu, obliku i drugim karakteristikama) prema važećim nacionalnim zakonima i standardima, uključujući standard za igrališta (standards for playground equipment) EN 1176 i EN 1177 (SRPS EN 1176 i SRPS EN 1177). 	Osoblje predškolskog objekta Opština
Pozitivan uticaj			
Pozitivan uticaj (više prostora za korisnike objekta, novi sportski objekti, energetska efikasnost i ušteda energije, smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte) očekuje se nakon izgradnje novog objekta.	Lokalno/ kratkoročno/ od velikog značaja za lokalnu zajednicu	<ul style="list-style-type: none"> Potrebno je pripremiti Plan protivpožarne zaštite koji se tiče rizika od požara i izvora vatre, kao i mere za suzbijanje brzog širenja vatre i stvaranja dima. Potrebno je pripremiti Plan redovnog i preventivnog održavanja kako bi se obezbedilo pravilno funkcionisanje svih komponenti infrastrukture (kanalizacionog sistema, sistema atmosferske kanalizacije, sistema vodosnabdevanja, grejnih uređaja). Treba uspostaviti proceduru za vođenje evidencije kako bi se osiguralo pravilno skladištenje celokupne tehničke dokumentacije. 	Osoblje predškolskog objekta/korisnici objekta

14. PLAN ZA UBLAŽAVANJE UTICAJA NA SOCIJALNO OKRUŽENJE

Mogući uticaji na socijalno okruženje	Opseg uticaja	Predložene mere ublažavanja uticaja	Odgovornost
Aktivnost: građevinski radovi / izgradnja / faza raščišćavanja			
Smetnje u funkcionisanju objekta i pružanju vaspitnoobrazovnih usluga	Lokalan/ kratkoročan/ verovatan/ od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Nastojaće se da se većina građevinskih radova izvede tokom uobičajene građevinske sezone. Tokom izvođenja svih građevinskih radova sprovodiće se zaštita u vidu odvajanja mesta izvođenja radova od dela objekta koji je u upotrebi. • Odgovarajući program radova će biti pripremljen i odobren od strane inženjera zaduženog za stručni nadzor, kako bi se umanjili štetni uticaji buke, prašine, vibracija i rada teške mehanizacije. • U konsultaciji sa osobljem predškolskog objekta biće dogovoreno preduzimanje odgovarajućih mera kako bi se na najmanju meru smanjio obim izrazito bučnih radova tokom podnevnog odmora dece, (12:00-14:00 č.), kako im se ne bi remetio san, kao i u periodu kad se deca igraju napolju, u dvorištu objekta. Prostor za igru dece biće jasno obeležen. • Oko bučne opreme koristiće se privremene barijere, odnosno mogu se podići ograde. 	Izvođač Stručni nadzor
Negativan uticaj na zdravlje dece i osoblja vrtića usled prekida u snabdevanju sanitarnom i pijaćom vodom	Lokalan/kratkoročan/malo verovatan/od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Izvođač treba da prouči sistem vodosnabdevanja objekta kako bi znao kako to može uticati na funkcionisanje objekta. • Po potrebi pripremiti Plan vodosnabdevanja u vanrednim situacijama. • Doneti potrebne procedure za alternativno vodosnabdevanje u vanrednim situacijama. • Pronaći dostupne alternativne načine vodosnabdevanja, uzimajući u obzir kvantitet i kvalitet; kako će se obezbediti voda; kako će, ako je potrebno, voda biti tretirana odnosno kako će se proveriti ispravnost vode za upotrebu; kako će se distribuirati; koji trenutni i budući uslovi ograničavaju ili sprečavaju dostupnost vode; i kako će se ta pitanja rešavati. • U slučaju poremećaja u vodosnabdevanju sprovodiće se sledeće mere: <ul style="list-style-type: none"> • biće postavljeni znaci „VODA NIJE ZA PIĆE” kao i grafički znakovi sa tom porukom onoliko dugo koliko je potrebno • biće dostupna flaširana voda ili cisterna sa vodom za piće i za ograničeno pripremanje hrane • biće obezbeđena sanitarna voda • ako sanitarna voda nije dostupna, upotreba toaleta biće ograničena, a u slučaju da se prekid u snabdevanju sanitarnom vodom nastavi, biće obezbeđeni mobilni toaleti prilagođeni uzrastu. 	Izvođač Osoblje ustanove

Saobrađaj na gradilištu	Lokalan/ kratkoročan/ malo verovatan/ od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Ne dozvoliti korišćenje i pokretanje teške mehanizacije i kamiona (utovar, istovar, itd.) u okolini gradilišta u vreme kad deca dolaze u vrtić i kad iz njega odlaze, tačnije u periodu između 05:30 i 08:00 č. i između 14:30 i 16:30 č. • Primeniti odgovarajući plan za upravljanje saobrađajem na gradilištu. 	Izvođač Stručni nadzor
Šteta na objektima privatne i javne infrastrukture izazvana izvođenjem građevinskih radova i upotrebom građevinskih mašina	Lokalan/ dugoročan/ izvestan/ od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Uključiti u ugovor sa Izvođačem obavezu da otkloni ili nadoknadi svu štetu na objektima privatne i javne infrastrukture izazvanu izvođenjem građevinskih radova i upotrebom građevinskih mašina 	Izvođač Stručni nadzor
Zdravlje i bezbednost lokalne zajednice Zdravlje i bezbednost dece postojećeg objekta vrtića „Labud“	Lokalan/ kratkoročan/ malo verovatan/ od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Videti tačku „<i>Pitanja bezbednosti i zdravlja na radu i bezbednost i zdravlje zajednice</i>“ (Odeljak 13 - Plan za ublažavanje uticaja na životnu sredinu). • Pripremiti vežbanku o bezbednosti na gradilištu, primerenu uzrastu i lako razumljivu, u formi brošure za decu • Sprovesti obuke u cilju podizanja svesti prilagođene dečjem uzrastu. Obuke u vrtiću treba sprovesti najmanje dva puta pre početka izvođenja građevinskih radova i najmanje jednom nedeljno tokom izvođenja građevinskih radova, osim u slučajevima kada se radovi izvode tokom kolektivnog letnjeg raspusta. Obuke u vrtićima će posebno biti usmerene na pomaganje deci: <ul style="list-style-type: none"> • da razumeju kakvi će se radovi izvoditi; • da razumeju kakvi poremećaji se očekuju tokom izvođenja građevinskih radova; • da razumeju kakvi se neobični zvuci i vibracije mogu očekivati i kada, u zavisnosti od građevinskog ciklusa; • da razumeju aktivnosti na gradilištu kroz pravljenje makete okruženja u kom se izvode građevinski radovi od didaktičkih materijala, kako bi deca shvatila opasnosti koje prete u zoni izvođenja radova i značaj bezbednog ponašanja; • da nauče da raspoznaju građevinske znake i razumeju njihovo značenje i potrebu da ih poštuju (ovo će biti posebno prilagođeno uzrastu dece). Za mlađu decu biće razvijena i korišćena posebna edukativna igra spajanja znakova. • Sprovesti obuke za nastavno i drugo relevantno osoblje vrtića „Labud“ u cilju podizanja svesti o bezbednosti. • Dati uputstva o nekorišćenju i nepokretanju teške mehanizacije i kamiona (utovar, istovar itd.) u okolini gradilišta u vreme kad deca dolaze u vrtić kada iz njega odlaze, tačnije u periodu između 05:30 i 08:00 č. i između 14:30 i 16:30 č. 	Investitor u saradnji sa odgovarajućim subjektima (osoblje postojećeg objekta vrtića „Labud“)

Upotrebna faza projekta			
Pojačan saobraćaj zbog novoizgrađenog objekta.	Lokalan/od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Pokrenuti inicijativu kako bi se obezbedili pešački prelazi. • Primeniti mere bezbednosti na putu prema potrebama konkretne lokacije. 	Grad Kruševac u saradnji sa upravom objekta i Ministarstvom unutrašnjih poslova
Dostupnost vrtića (odnos objekta i mogućnosti javnog prevoza)	Dugoročan/od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • Proceniti potrebe i mogućnosti uvođenja novih autobuskih stajališta u skladu s republičkim propisima. • U ranoj fazi konsultovati se s relevantnim zainteresovanim stranama kako bi se omogućilo uvođenje autobuskih stajališta. • Konsultovati se s republičkom Agencijom za bezbednost saobraćaja i odgovornim ministarstvom kako bi se povećala bezbednost dece. 	Grad Kruševac u saradnji s relevantnim ustanovama, organizacijama i nadležnima
Bezbednost dece tokom fizičkog pristupa	Dugoročan/od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • U organizacionom planu gradilišta jasno definisati mesta za ostavljanje ili uzimanje dece iz vrtića. • Odrediti mesta za kratkoročno zaustavljanje vozila prilikom dovoženja dece u vrtić i odvoženja iz njega. 	Osoblje vrtića „Labud“
Opšti pristup objektu	Dugoročan/od velikog značaja	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sporazuma sa lokalnom vlašću definisati da će predstavnici gradske vlasti garantovati bezbednost prelaza • Rampa za decu sa invaliditetom • Rampa za pristup objektu dečjim kolicima 	Investitor Opština Predškolska uprava MPNTR
Pozitivan uticaj (novi objekat kapaciteta za 84 deteta)	Pozitivan	<ul style="list-style-type: none"> • Podsticati očuvanje novog objekata kroz kontinuirano obrazovanje i promovisanje društveno odgovornog ponašanja korisnika. • Kroz komponente Projekta podsticati ranu inkluziju dece. 	Osoblje objekta Deca MPNTR

15. PLAN PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE

Koji se parametar prati?	Gde će se pratiti parametar?	Kako će se pratiti parametar?	Kada će se pratiti parametar (učestalost merenja)?	Zašto će se pratiti parametar?	Odgovornost
Aktivnost: Aktivnosti projektovanja					
Status potrebnih dozvola i planova (plan organizacije gradilišta, plan za upravljanje zemljištem, plan za upravljanje otpadom i otpadnim vodama, plan za upravljanje kanalizacijom, plan za upravljanje skladištenjem nafte i goriva, plan za reagovanje u vanrednim situacijama, plan za smanjenje buke, plan raščišćavanja, plan za rešavanje žalbi, plan za zaštitu bezbednosti i zdravlja na radu). Uključivanje odredbi PzUŽSSO u ugovore	Na lokaciji Investitora i Izvođača	Pregled neophodnih dozvola, planova i ugovora sa Izvođačima	Pre početka građevinskih radova	Kako bi se osigurala potpuna usklađenost s propisima Republike Srbije i zajmodavca. Kako bi se osigurala puna primena PzUŽSSO od strane Izvođača i obezbedila efikasna povezanost PzUŽSSO s drugim dokumentima ugovora.	Izvođač Stručni nadzor Investitor JUP
Aktivnost: Građevinski radovi – opšte odredbe					
Uspostavljanje i sprovođenje odgovarajućih procedura, urednost, organizacija i bezbednost gradilišta,	Na lokaciji objekta	Provera planova i ugovora sa Izvođačima	Pre početka građevinskih radova	Kako bi se na najmanju meru smanjio rizik od nepovoljnih uticaja na životnu sredinu, bezbednost i zdravlje na radu usled nepostojanja ili nepoštovanja relevantnih procedura.	Izvođač Stručni nadzor JUP

Koji se parametar prati?	Gde će se pratiti parametar?	Kako će se pratiti parametar?	Kada će se pratiti parametar (učestalost merenja)?	Zašto će se pratiti parametar?	Odgovornost
Plan za protivpožarnu zaštitu	Pre početka rada objekta	Provera Plana	Na početku rada objekta	Kako bi se osiguralo sprovođenje svih mera protivpožarne i druge zaštite.	Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine
Projektna aktivnost: Rušenje dela postojećeg i dogradnja novog objekta funkcionalno spojenog s postojećim					
Primenjeni propisi za bezbednost zajednice i mere zaštite definisane Planom	U blizini lokacije objekata	Vizuelne provere	Na početku radova i svakog radnog dana do završetka radova	Kako bi se smanjili zdravstveni i bezbednosni rizici – povrede članova lokalne zajednice	Izvođač Stručni nadzor
Plan za protivpožarnu zaštitu	Pre početka rada objekta	Provera Plana	Na početku rada objekta	Kako bi se osiguralo sprovođenje svih mera protivpožarne zaštite.	Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine
Izbegavanje i smanjenje rizika po bezbednost i zdravlje za korisnike objekta i zaposlene u objektu	U objektu i njegovoj neposrednoj okolini	Vizuelne provere	Na početku rušenja i svakog radnog dana	Kako bi se izbegle povrede korisnika objekta i zaposlenih usled pada predmeta (delova prozora, vrata, loma stakla).	Izvođač Stručni nadzor Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za životnu sredinu
Plan za upravljanje otpadom za sve proizvedene tokove otpada	Na lokaciji objekta	Vizuelna provera, Provera dokumentacije – Plan za upravljanje otpadom, licence odlagališta i prevoznika, dokumenti o kretanju otpada (količine, vrste, itd.)	Pre početka radova	Kako bi se smanjila proizvodnja otpada i obezbedio odgovarajući način odlaganja otpada.	Izvođač Stručni nadzor Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine

Koji se parametar prati?	Gde će se pratiti parametar?	Kako će se pratiti parametar?	Kada će se pratiti parametar (učestalost merenja)?	Zašto će se pratiti parametar?	Odgovornost
Prisustvo građevinskog otpada (naročito stakla) i prašine nastalih tokom rušenja Proizvodnja različitih vrsta otpada	U objektu	Vizuelne provere	Za lomljeno staklo odmah / za prašinu svakodnevno po završetku radova, za inertni otpad na svaka dva dana	Kako bi se izbegle i smanjile na najmanju meru povrede i udisanje prašine.	Izvođač Stručni nadzor Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine Osoblje predškolskog objekta
Nivo prašine – fine čestice	Na lokaciji objekta	Vizuelne provere i instrumenti za merenje po potrebi; merenje nakon negativnog nalaza inspekcije ili pristigle žalbe lokalnog stanovništva	Samo tokom sunčanih dana bez kiše (jednom nedeljno u špicu rada)	Kako bi se izbeglo i smanjilo na najmanju meru nakupljanje prašine u vazduhu i smanjili rizici po zdravlje radnika i okolnog stanovništva.	Izvođač Stručni nadzor Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine
Prikupljanje, prevoz i skladištenje opasnog otpada (ukoliko ga ima)	U privremenom skladištu	Pregled transportnih spiskova i provera uslova u skladišnom prostoru	Pre prevoza opasnog otpada (ukoliko ga ima)	Kako bi se poboljšala praksa upravljanja otpadom na lokalnom i republičkom nivou.	Izvođač Stručni nadzor Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine
Buka od građevinskih radova	Na lokaciji objekta	Auditivno praćenje nivoa buke i beleženje žalbi lokalnog stanovništva. U slučaju žalbi uvesti svakodnevno merenje buke u prostorijama vrtića	Redovno tokom radova, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom	Kako bi se pratilo da li su nivoi buke iznad ili ispod praga prihvatljivosti za to konkretno područje.	Izvođač Stručni nadzor

Koji se parametar prati?	Gde će se pratiti parametar?	Kako će se pratiti parametar?	Kada će se pratiti parametar (učestalost merenja)?	Zašto će se pratiti parametar?	Odgovornost
Izloženost buci od vozila, mašina, mehanizacije i druge opreme	Na lokaciji objekta	Pregled tehničkih specifikacija za nivo buke koju proizvode vozila i oprema, za upotrebu u otvorenom prostoru	Pre početka radova (prvi dan) za sva vozila i opremu	Kako bi se zaštitili radnici od izlaganja buci, uzimajući u obzir tehničke specifikacije opreme i trajanje rada na otvorenom.	Izvođač Stručni nadzor
Bezbednost i dostupnost	Projekat objekta, dokumentacija i na lokaciji	Pregled tehničkih i sigurnosnih specifikacija (sigurnost dece) sve nabavljene opreme, spoljašnje i unutrašnje; oprema se instalira	Dizajn i građevinski materijali pre početka radova; Oprema pre nabavke kao i pre instalacije	Kako bi se osigurala bezbednost dece u operativnoj fazi	Izvođač Stručni nadzor
Očuvanje kulturnog i istorijskog dobra	Zemljani radovi	U slučaju slučajnih arheoloških i istorijskih pronalazaka, pregled lokacije i dokumentacije	U slučaju arheoloških i istorijskih pronalazaka	Očuvanje kulturnog i istorijskog dobra	Izvođač Stručni nadzor
Projektna aktivnost: Upotrebnna faza objekta					
Kvalitet vode za piće	Pre početka korišćenja vodovodnog sistema u objektu, potrebno je uzeti uzorak vode iz česme, koji treba da analizira ovlašćena akreditovana laboratorija	Laboratorijska oprema za fizičko-hemijsku i mikrobiološku analizu kvaliteta vode	Pre početka rada objekta	Kako bi se korisnicima objekta obezbedilo snabdevanje vodom za piće odgovarajućeg kvaliteta i kako bi se na najmanju meru smanjio rizik po zdravlje i rizik od zaraza koje se prenose vodom.	Izvođač Gradske službe Institut za javno zdravlje
Plan protivpožarne zaštite	Pre početka rada objekta	Pregled plana	Na početku rada objekta	Kako bi se osiguralo sprovođenje svih mera protivpožarne zaštite.	Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine Osoblje predškolskog objekta

Koji se parametar prati?	Gde će se pratiti parametar?	Kako će se pratiti parametar?	Kada će se pratiti parametar (učestalost merenja)?	Zašto će se pratiti parametar?	Odgovornost
Plan za redovno i preventivno održavanje objekata	Pre početka rada objekta	Pregled plana	Na početku rada objekta	Kako bi se korisnicima objekta obezbedilo bezbedno radno okruženje rizici po zdravlje sveli na najmanju moguću meru	Gradski službenici: komunalni inspektor i inspektor za zaštitu životne sredine Osoblje predškolskog objekta
Bezbednost – Plan nabavke i sigurnosnih specifikacija, Plan čišćenja i dezinfekcije, Plan održavanja igrališta i opreme	Pregled dokumentacije i u objektu	Pregled plana nabavke i sigurnosnih specifikacija opreme u slučaju inspekcije. Redovna provera sigurnosti i održavanje unutrašnjih i spoljašnjih prostora; Plan čišćenja i dezinfekcije opreme redovno i u skladu sa uslovima propisanim za slučaj širenja virusa COVID-19	Na početku rada objekta i periodično	Zaštita zdravlja korisnika i zaposlenih	Gradski službenici: komunalni inspektor Osoblje predškolskog objekta

16. PLAN PRAĆENJA STANJA SOCIJALNOG OKRUŽENJA

Koji se parametar prati?	Gde će se pratiti parametar?	Kako će se pratiti parametar?	Kada će se pratiti parametar (učestalost merenja)?	Zašto će se pratiti parametar?	Odgovornost
Aktivnost: Aktivnosti projektovanja					
Broj objekata bez prekida aktivnosti u odnosu na ukupan broj objekata koji su sanirani ili prenamenjeni	Na lokaciji objekta	Pregled procesa odabira	Pre početka odabira a zatim dva puta godišnje	Da bi se obezbedila potpuna usaglašenost s propisima Republike Srbije i Zajmodavca. Da bi se obezbedila puna primena PzUŽSSO od strane Izvođača, kao i efikasna veza PzUŽSSO sa ostalom dokumentacijom vezanom za ugovor	MPNTR u saradnji sa osobljem predškolske ustanove
Broj jedinica na kojima je ispitan uticaj raseljavanja	Na lokaciji svakog potprojekta	Pregled rezultata ispitivanja uticaja na socijalno okruženje	Posle odabira konkretne lokacije svakog potprojekta	Da bi se obezbedila primena OPR	MPNTR
Broj promena aktivnosti na potprojektu/elemenata projekta kao rezultat javne rasprave	Na lokaciji svakog potprojekta	Pregled dokumentacije vezane za javnu raspravu i postupak i upoređivanje prvobitnog i realizovanog projekta	Posle odabira konkretne lokacije svakog potprojekta	Da bi se obezbedila inkluzija i učešće svih zainteresovanih strana u postupku projektovanja intervencija na potprojektu	MPNTR Projektant/arhitekta
Aktivnost: Građevinski radovi – opšte odredbe					
Broj dece koja su prošla obuke za podizanje svesti o bezbednosti	Na lokaciji objekta	Pregled plana obuka za podizanje svesti o bezbednosti za pojedinačne objekte	Nedeljno za ovaj potprojekat Godišnje za ceo projekat	Da bi se na najmanju meru sveo rizik od štetnih uticaja na socijalno okruženje usled obavljanja građevinskih radova kroz prizmu bezbednosti	MPNTR u saradnji sa osobljem vrtića „Labud“

Koji se parametar prati?	Gde će se pratiti parametar?	Kako će se pratiti parametar?	Kada će se pratiti parametar (učestalost merenja)?	Zašto će se pratiti parametar?	Odgovornost
Broj primljenih žalbi u vezi sa povišenom bukom, vibracijama i prašinom	Kroz registar žalbi	Kroz registar žalbi	Kontinuirano	Kako bi se blagovremeno identifikovali eventualni nedostaci u usvojenim merama za suzbijanje povišene buke, vibracija i prašine	MPNTR Izvođač Stručni nadzor
Broj primljenih žalbi u vezi sa pristupom predškolskoj ustanovi i bezbednošću saobraćaja	Kroz registar žalbi	Kroz registar žalbi	Kontinuirano	Kako bi se blagovremeno identifikovali eventualni nedostaci u usvojenim merama za bezbednost saobraćaja	MPNTR Izvođač Stručni nadzor

17. PLAN ZA UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA I ŽALBENI MEHANIZAM

Plan za uključivanje zajednice

Uzimajući u obzir obim, trajanje građevinskih radova, lokaciju potprojekta i ograničen prostorni uticaj, zainteresovane strane koje treba uključiti u potprojekat jesu roditelji dece koja pohađaju vrtić „Labud“ i članovi zajednice nastanjeni u neposrednoj blizini lokacije potprojekta i na širem području uticaja. Kroz konsultacije, odnosno širenje pisanih informacija, roditeljima će se pružiti detaljne informacije o planiranim građevinskim radovima, dostupnoj tehničkoj dokumentaciji, vremenskim okvirima i mogućim uticajima, i pozitivnim i negativnim, na blagostanje dece, uključujući i mere ublažavanja uticaja koje će se primenjivati.

Povezanost zajednice i dobri međusobni odnosi grada i zajednice, omogućavaju uključivanje zainteresovanih strana u ovaj Plan za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem i time olakšavaju inkluziju.

Zainteresovane strane će se uključiti kroz pružanje informacija sve vreme izvođenja potprojekta putem:

- i. objavljivanja nacrtu Plana i javne rasprave – s obzirom na izbijanje i širenje virusa COVID-19 u Republici Srbiji, u zavisnosti od trenutne situacije i epidemiološke slike u zemlji, javne konsultacije će se odvijati na neki od sledeća dva načina:
  1. Ukoliko su javna okupljanja dozvoljena, biće organizovana javna rasprava na kojoj će biti objavljen nacrt Plana, kao i podaci o planiranim građevinskim aktivnostima, planiranom početku i završetku radova, mogućim pozitivnim i negativnim uticajima na dobrobit dece, kao i merama ublažavanja koje će biti primenjene. Na javnoj raspravi će biti dostupni i štampani primerci žalbenog formulara. Zainteresovane strane će biti u mogućnosti da svoja pitanja postavljaju tokom javnog uvida koji će trajati najmanje 15 dana od objavljivanja nacrtu Plana putem elektronske pošte ili lično, u prostorijama Uprave grada Kruševac, kao i tokom trajanja javne rasprave.
  2. Ukoliko prethodno navedeno nije moguće zbog zabrane okupljanja, snimak predstavljanje Plana će biti emitovan na internet stranici Grada Kruševac. Tom prilikom će se izneti podaci o planiranim građevinskim aktivnostima, početku i planiranom završetku radova, mogućim pozitivnim i negativnim uticajima na dobrobit dece, kao i o merama koje će biti primenjene. Informacije o emitovanju će biti dostupne na internet stranici Grada (www.krusevac.rs), kao i u štampanim i elektronskim medijima. Zainteresovane strane će biti u mogućnosti da svoja pitanja postavljaju u roku od 15 dana, putem elektronske pošte ili ličnom predajom portiru u zgradi Gradske uprave.
- ii. konsultacije sa lokalnom zajednicom na temu tehničke dokumentacije organizovane su 22.2.2020. Zapisnik sa konsultacija dan je u prilogu 6 ovog dokumenta. Zapisnik će kao dio ESMPa biti široko dostupan svim zainteresovanim stranama i objavljen putem uobičajenih kanala komunikacije ovog Projekta, na veb-sajtu MPNTR I na veb-sajtu Grada Kruševca. Evidencija o konsultacijama je vođena kako bi se dokumentovali indikatori prelaznih rezultata projekta;
- iii. širenja informacija i podizanja svesti o funkcionisanju žalbenog mehanizma – tokom javne rasprave o nacrtu ovog Plana biće objašnjeni važni elementi mehanizma, uključujući uloge i odgovornosti, pristupna mesta, žalbeni ciklus i druge dostupne pravne lekove na republičkom nivou. Žalbeni formular će biti dostupan na veb-sajtu Grada, a štampani primerci će biti raspoloživi u postojećem objektu vrtića „Labud“ i Gradskoj upravi Kruševac;
- iv. informacija o građevinskim radovima – informacije o građevinskim radovima biće dostupne na gradilištu. Table s podacima biće istaknute u skladu sa standardima te privredne grane i republičkim propisima.

Materijali koji će se koristiti tokom ovog angažovanja biće prilagodljivi i uključivaće, između ostalog konsultativne sastanke i vođenje kroz proces ulaganja žalbi sve do završetka radova.

Žalbeni mehanizam

Za potrebe ovog projekta osmišljen je Žalbeni mehanizam. Imajući u vidu vrstu potencijalnih uticaja Projekta, postoji i centralni žalbeni mehanizam za Projekat, tj. Centralni pult za pružanje povratnih informacija, na nivou subjekta koji sprovodi projekat u okviru MPNTR. Žalbenom mehanizmu moguće je pristupiti preko sledećeg linka: <http://www.mpn.gov.rs/ipvo-ecec/>. Centralni pult će služiti i kao informativni centar i kao žalbeni mehanizam u okviru Projekta, i biće dostupan svim stranama pogođenim sprovođenjem svih potkomponenti Projekta. On će se primenjivati na sve projektne aktivnosti i relevantan je za sve lokalne zajednice na koje projektne aktivnosti sprovedene u okviru pojedinačnih segmenata imaju uticaja.

Centralni pult će biti odgovoran za prikupljanje i rešavanje žalbi i komentara sledeće grupe subjekata:

- i. stanovnici zainteresovani za Projekat, odnosno oni koji su pogođeni projektom a koji stanuju u Kruševcu.

Centralni pult je oformljen na vreme, kako bi se na adekvatan način upravljalo žalbama i odgovorilo na žalbe stanovništva iz područja uticaja Projekta primljenih u različitim fazama projekta. Takođe će biti odobren prijem žalbi u vezi sa izgradnjom, funkcionisanjem i zatvaranjem potprojekta. Uz to, ova procedura će pomoći u unapređenju društvenog učinka Projekta, pošto su broj i priroda primljenih primedbi pokazatelj načina na koji se Projekat sprovodi, kao i ponašanja zaposlenih i izvođača.

MPNTR će se postarati da u potpunosti informiše osobe pogođene projektom o žalbenom mehanizmu tako što će ih obavestiti o postojanju i ulozi Centralnog pulta, njegovoj funkciji, osobama za kontakt i procedurama za podnošenje žalbi u pogođenim područjima. Informacije o Centralnom pultu biće dostupne:

- na sajtu MPNTR (www.mpn.gov.rs, <http://www.mpn.gov.rs/ipvo-ecec/>),
- u brošurama koje će biti dostupne pogođenom stanovništvu,
- na oglasnim tablama i veb-sajtu grada Kruševca (<http://www.krusevac.rs/>).

Podnošenje žalbi

Procedura podnošenja žalbi je osmišljena tako da bude dostupna, efikasna, jednostavna, razumljiva i bez troškova za podnosioca žalbi. Sve žalbe će se upućivati Centralnom pultu za pružanje povratnih informacija lično, telefonski ili pisanim putem, popunjavanjem obrasca za podnošenje žalbi telefonom (0112642756), i-mejlom (ecec@mpn.gov.rs), poštom ili dostavljenim lično u kancelariju Izvođača na gradilištu i u JUP, u zgradi Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja u Nemanjinoj 22 - 26, 11000 Beograd, Momčilu Gajiću. Obrazac za podnošenje žalbi dat je u Prilogu 2.

Upravljanje žalbama

Čim se žalba pribeleži, uradiće se brza procena kako bi se potvrdila priroda žalbe i odredila njena težina. U roku od tri dana od prijema žalbe, objavljuje se da je slučaj registrovan a podnosiocu žalbe daju se osnovne informacije o narednom koraku. Sledi istraživanje kako bi se problem sagledao iz perspektive podnosioca žalbe i razumele akcije koje podnosilac žalbe zahteva.

Centralni pult će istražiti slučaj tako što će razmotriti činjenice i okolnosti, razgovarati sa svim uključenim i relevantnim zainteresovanim stranama. Posle istraživanja, u zavisnosti od težine i vrste žalbe, s podnosiocem žalbe razmatra se privremena odluka. Samo u izuzetnim situacijama objavljuje se jednostrano rešenje. Konačan dogovor treba da bude konkretan i blagovremen. Žalba se zatvara kad se potvrdi sprovođenje odluke. Čak i ako se ne postigne sporazum ili se žalba odbaci, važno je dokumentovati rezultate, postupke i napor uloženi u rešavanje žalbe pre zatvaranja slučaja.

Praćenje žalbi

Vodiće se registar žalbi koji će sadržati sve potrebne elemente koji će omogućiti razvrstavanje žalbi prema polu osobe koja ulaže žalbu, kao i prema vrsti žalbe. Svaka žalba uneta u registar će kao minimum sadržati sledeće podatke:

- opis žalbe,
- datum potvrde o prijemu žalbe koja se izdaje podnosiocu žalbe,
- opis preduzetih aktivnosti (istraživanje, korektivne mere), i
- datum rešavanja i zatvaranja/pružanja povratnih informacija podnosiocu žalbe.

Izveštavanje o odgovorima na žalbe

Uloga Centralnog pulta, osim da odgovara na žalbe, biće da beleži i čuva primljene komentare i žalbe i da održava Centralni registar žalbi, koji administrira Stručnjak za vezu sa zajednicom, kojeg imenuje JUP. Kako bi svi bili upoznati sa ovim alatom i njegovim rezultatima, Centralni pult će kvartalno ažurirati podatke, koji će biti dostupni na sajtu MPNTR: www.mnp.gov. Ažurirani podaci biće razvrstani po polu i vrsti žalbe/pritužbe. U cilju održavanja kontinuiranog dijaloga, organizovaće se kvartalni sastanci s javnošću, na kojima će se raspravljati o rezultatima žalbi uopšte i o izveštajima o primljenim žalbama/pritužbama i informisanja zajednica o trenutnim aktivnostima na Projektu.

18. IZVEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE

Javne rasprave o projektnom rešenju održane su za obe lokacije u Kruševcu zajedno, dana 22. 02.2020 u prostorijama lokalne mesne zajednice. Prisutno je bilo 8 osoba, plus predstavnici Ministarstva. Priusutnima je predstavljena tehnička dokumentacija i objašnjeni rokovi za implementaciju oba vrtića (Labud i Golub mira). Zapisnik sa ovih konsultacija nalazi se u prilogu 6 ovog dokumenta.

Ovaj odeljak Plana će se dodatno dopuniti posle štampanja, objavljivanja i okončanja postupka javne rasprave za PUŽS.

19. PRILOZI

Prilog 1: NACIONALNI PRAVNI OKVIR ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I OKVIR PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Zaštita životne sredine u RS regulisana je s više republičkih i lokalnih zakona i podzakonskih akata. Glavni pravni dokumenti jesu sledeći:

- Ustav Republike Srbije („Službeni glasnik RS” br. 98/2006)
- Nacionalna strategija održivog razvoja („Službeni glasnik RS” br. 72/2009, 81/2009)
- Zakon o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS” br. 135/2004, 36/2009, 43/2011, 14/2016, 76/2018, 95/2018)
- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 135/2004, 36/2009)
- Zakon o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS” br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018)
- Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Službeni glasnik RS” br. 36/2009, 88/2010)
- Zakon o vodama („Službeni glasnik RS” br. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018, 95/2018)
- Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS” br. 101/2005, 91/2015 i 113/2017 – dr. zakon)
- Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS” br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 9/2020)
- Zakon o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS” br. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016, 96/2018)
- Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 135/2004, 88/2010)
- Zakon o šumama („Službeni glasnik RS” br. 30/2010, 93/2012, 89/2015, 95/2018)

- Zakon o zaštiti vazduha („Službeni glasnik RS” br. 36/2009, 10/2013)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik RS” br. 62/2006, 65/2008, 41/2009, 112/2015, 80/2017, 95/2018).

Propisi povezani s procedurom PUŽS uključuju:

- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 135/2004, 36/2009);
- Zakon o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS” br. 135/2004, 36/2009, 43/2011, 14/2016, 76/2018, 95/2018)
- Uredba o odlaganju otpada na deponije (“Službeni list RS”, br. 92/2010);
- Uredbu o utvrđivanju liste projekata za koje je obavezna procena uticaja i liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 114/2008);
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu (Espo konvencija) („Službeni glasnik RS” br. 102 /2007);
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija) („Službeni glasnik RS” br. 38/2009)
- Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Službeni glasnik RS” br. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010);
- Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS” br. 72/2009, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 9/2020);
- Pravilnik o sadržini, izgledu i načinu vođenja javne knjige o sprovedenim postupcima i donetim odlukama o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 69/2005);
- Pravilnik o sadržini zahteva o potrebi procene uticaja i sadržini zahteva za određivanje obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 69/2005);
- Pravilnik o sadržini studije o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 69/2005)
- Pravilnik o postupku javnog uvida, prezentaciji i javnoj raspravi o studiji o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 69/2005)
- Pravilnik o radu tehničke komisije za ocenu studije o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS” br. 69/2005)
- Pravilnik o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini („Službeni glasnik RS” br. 72/2010)
- Uredba o klasifikaciji voda („Službeni glasnik SRS” br. 5/1968)
- Pravilnik o opasnim materijama u vodama („Službeni glasnik SRS” br. 31/1982).

Propisi vezani za vlasnička i svojinska prava i pitanja vezana za bezbednost i zdravlje na radu:

- Zakon o javnoj svojini³ („Službeni glasnik RS” br. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104/2016 – dr. zakon, 108/2016, 113/2017 i 95/2018))
- Zakon o osnovama svojinskopravnih odnosa⁴ („Službeni list SFRJ” br. 6/80, 36/90, „Službeni list FRJ” br. 29/96 i „Službeni glasnik RS” br. 115/2005)
- Zakon o ozakonjenju objekata („Službeni glasnik PC” br. 96/2015, 83/2018),
- Zakon o radu („Službeni glasnik RS” br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – odluka US, 113/2017 i 95/2018 – autentično tumačenje)
- Zakon o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ” br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka US, 57/89, „Službeni glasnik SRJ” br. 31/93 i „Službeni glasnik SCG” br. 1/2003 – Ustavna povelja, Službeni glasnik RS” br. 18/2020)
- Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS” br. 101/2005, 91/2015 i 113/2017 – dr. zakon)

³ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_javnoj_svojini.html

⁴ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_osnovama_svojinskopravnih_odnosa.html, ibid

- Ratifikovane konvencije Međunarodne organizacije rada;
- Zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vandrednim situacijama ("Sl. glasnik RS", br. 87/2018);
- Uredba o bezbednosti i zdravlju na radu na privremenim i pokretnim gradilištima ("Sl. glasnik RS", br. 14/2009, 95/2010 i 98/2018);
- Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju azbestu ("Sl. glasnik RS", br. 108/2015);
- Pravilnik o zaštiti na radu pri izvođenju građevinskih radova ("Sl. glasnik RS", br. 53/97)
- Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad na radnom mestu ("Sl. glasnik RS", br. 21/2009 i 1/2019);
- Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri korišćenju sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu ("Sl. glasnik RS", br. 92/2008 i 101/2018);
- Pravilnik o postupku pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline ("Sl. glasnik RS", br. 94/2006, 108/2006 - ispr., 114/2014 i 102/2015);
- Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri korišćenju opreme za rad ("Sl. glasnik RS", br. 23/2009, 123/2012, 102/2015 i 101/2018);
- Pravilnik o obezbeđivanju oznaka za bezbednost i/ili zdravlje na radu ("Sl. glasnik RS", br. 95/2010 i 108/2017);
- Pravilnik o tehničkim standardima planiranja, projektovanja i izgradnje objekata, kojima se osigurava nesmetano kretanje i pristup osobama sa invaliditetom, deci i starijim osobama ("Sl. glasnik RS", br. 22/2015)
- Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik SR Srbije”, br. 18/2010, 101/2017, 113/2017-dr. Zakon, 95/2018- dr. zakon i 10/2019).
- Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet (“Službeni glasnik SFRJ”, br. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89, 18/91, 60/2019 - dr. pravilnik i 78/2019 - dr. pravilnik);
- Pravilnik o bližim uslovima za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti predškolske ustanove („Službeni glasnik SR Srbije” – Prosvetni glasnik, br. 1/2019),
- Pravilnik o bezbednosti dečijih igrališta („Službeni glasnik SR Srbije”, br. 63/2018,
- Pravilnik o igračkama („Službeni glasnik SR Srbije”, br. 78/2019);
- Zakon o predmetima opšte upotrebe (“Sl. glasnik RS” br 25/2019);
- Zakonu o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik SR Srbije”, br. 18/2010, 101/2017, 113/2017-dr. Zakon, 95/2018- dr. zakon i 10/2019).

Prilog 2: OBRAZAC ZA PODNOŠENJE ŽALBI

Registarski broj:	
Puno ime u prezime Napomena: žalbu možete podneti i anonimno ako želite ili zahtevati da se vaš identitet ne otkriva trećim licima bez vaše saglasnosti	Ime ..... Prezime ..... ☐ Želim da uložim žalbu anonimno ☐ Zahtevam da se moj identitet ne otkriva bez moje saglasnosti
Kontakt informacije Molim vas označite kako želite da budete kontaktirani (poštom, i-mejlom, telefonom)	☐ poštom: molimo upišite poštansku adresu .... ☐ telefonom: ..... ☐ i-mejlom: .....
Kako biste opisali Vaš pol	☐ muški ☐ ženski ☐ drugo .....

Željeni jezik komunikacije	☐ srpski ☐ drugi, upišite koji: .....
Opis incidenta ili pritužbe	Šta se dogodilo? Gde se dogodilo? Kome se dogodilo? Koji je ishod problema?
Datum incidenta/pritužbe	☐ jednokratni incident/pritužba (datum.....) ☐ desilo se više puta (koliko?.....) ☐ kontinuirano (trenutno uzrokuje probleme)
Šta vidite kao rešenje problema?	
Potpis:	
Datum:	
Molimo predajte ovaj obrazac Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja / JUP IPVO, na adresu: Nemanjina 22–26, 11000 Beograd	

Prilog 3: PROCES ISPITIVANJA UTICAJA NA SOCIJALNO OKRUŽENJE I SPISAK UTICAJA KOJI AKTIVIRAJU OP 4.12

Koraci u procesu ispitivanja uticaja sastoje se od:

1. prikupljanja i obrade **primarnih podataka** kroz:
  - a. razgovori i sastanci s glavnim zainteresovanim stranama (MPNTR),
  - b. analiza podataka dobijenih kroz upitnik prosleđen JLS.
2. prikupljanja i obrade **sekundarnih podataka** kroz:
  - c. projektnu i tehničku dokumentaciju,
  - d. građevinsku dozvolu,
  - e. bazu podataka Registra nepokretnosti,
  - f. informacije iz izvoda iz Katastra nepokretnosti,
  - g. referentni sistem Geo Srbije.

OBRAZAC PREGLEDA UTICAJA NA SOCIJALNO OKRUŽENJE I POKRETAČA ZA POTPROJEKTE			
Akvizicija zemljišta i pristup resursima			
		DA	NE
	Vrsta aktivnosti		
1	Da li potprojekat iziskuje akviziciju (privremenu ili trajnu) zemljišta (u javnom ili privatnom vlasništvu) kako bi bio realizovan?		√

2	Da li se za potprojekat koristi zemljište na kom se redovno obavljaju proizvodne aktivnosti, npr. baštovanstvo, poljoprivreda, ispaša, lokacija za ribolov, šume?		√	
3	Da li potprojekat podrazumeva izmeštanje pojedinaca, porodica ili preduzeća?		√	
4	Da li potprojekat uzrokuje privremen ili trajan gubitak letine, plodonosnih stabala ili kućne infrastrukture?		√	
5	Da li potprojekat uzrokuje prinudnu zabranu pristupa ljudi zakonski proglašenim parkovima ili zaštićenim područjima?		√	
6	Da li potprojekat uzrokuje gubitak egzistencije?		√	
7	Da li potprojekat ima uticaja na osetljive pojedince ili društvene grupe?		√	
8	Da li potprojekat podrazumeva raseljavanje uz podršku vlade?		√	

Ni u jednom polju koje se tiče navedenih pitanja nije obeleženo polje „DA”, pa prema tome ovaj potprojekat ne iziskuje izradu Akcionog plana raseljavanja.

Prilog 4: PREGLED VLASNIŠTVA NAD ZEMLJOM I OBJEKTOM

Tabela 1 - Detalji o katastarskoj parceli

Broj parcele	Broj potparcele	Površina (m2)	Vrsta vlasničkog prava i titular
5301/3	1	1 334	Javno vlasništvo/grad Kruševac
5301/3	2	6 087	Javno vlasništvo/grad Kruševac
Total		7 421m²	

Tabela 2 - Detalji o vlasništvu nad postojećim predškolskim objektom

Adresa	Br.	Površina (m ²)	Tip upotrebe	Status konstrukcije
Vojvode Stepe	18	1 334	Dečiji vrtić	Konstrukcija poseduje građevinsku i upotrebnu dozvolu

Prilog 5: SREDIŠNJI IZVEŠTAJ O UTICAJU NA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNO OKRUŽENJE – okvirni sadržaj

U nastavku je dat predlog okvirnog sadržaja Kvartalnog izveštaja čija je priprema obaveza Izvođača. U nastavku je minimum koji mora da se sadrži u izveštaju, a obaveza Izvođača je da konačni sadržaj izveštaja prilagodi u skladu sa specifičnim uticajima potprojekta. Pripremljeni nacrt Središnjeg izveštaja Izvođač dostavlja Nadzoru na odobrenje pre slanja.

KVARTALNI IZVEŠTAJ O UTICAJU NA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNO OKRUŽENJE

Izveštaj br.1

Uvod

Projektom je predviđeno povećanje pristupa kvalitetnim uslugama predškolskog vaspitanja i obrazovanja, posebno za decu iz društveno osetljivih grupa. Projekat obuhvata četiri glavne komponente:

- I. Komponentu 1: Proširenje ponude slobodnih mesta u predškolskim ustanovama;
- II. Komponentu 2: Unapređivanje kvaliteta predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- III. Komponentu 3: Podrška deci i porodici;
- IV. Komponentu 4: Upravljanje projektom, tehnička pomoć i praćenje i vrednovanje.

Prema Okvirnom dokumentu za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem (ODUŽSSO) koji se primenjuje na projektu i Operativnoj proceduri Svetske Banke za zaštitu životne sredine 4.0.1 (OP 4.0.1), Banka zahteva procenu stanja životne sredine potprojekata predloženih za finansiranje sredstvima zajma Banke kako potprojekti ne bi remetili stanje životne sredine i kako bi odluke koje se donose bile održive.

U skladu sa okvirnim planom, za svaku lokaciju na kojoj se izvode radovi, posebno je izrađen Plan za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem (PzUŽSSO) radi utvrđivanja štetnih uticaja potprojekta na životnu sredinu i socijalno okruženje (bez aktiviranja OP 4.12), uključujući uticaje na konkretnu lokaciju, koji se mogu prevazići primenom predloženih mera za ublažavanje štetnih uticaja. Ovaj PzUŽSSO omogućava usaglašenost Projekta s relevantnim domaćim zakonodavstvom i zahtevima SB povezanim s procedurama procene uticaja na životnu sredinu, fizička kulturna dobra, zdravlje i bezbednost, a u skladu sa Okvirnim dokumentom za upravljanje životnom sredinom i socijalnim okruženjem. Oni su takođe uključeni u okvir projektne dokumentacije svakog Ugovora o građenju na ovom projektu.

Ovaj Kvartalni izveštaj izrađen je za period od početka potprojekta na svaka tri meseca. Izveštaj daje informacije o usaglašenosti PzUŽSSO sa stanjem na gradilištu i uopšte na konkretnom potprojektu, kao i sprovedenim merama za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i socijalno okruženje.

U datom periodu sprovedene su sledeće aktivnosti:

— ...

INFORMACIJE O PROJEKTU/POTPROJEKTU

PROJEKAT INKLUZIVNOG PREDŠKOLSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA - ZAJAM MBOR 8693YF		Period izveštavanja: Datum izveštaja:
Opšti podaci o podprojektu i ugovoru o građenju: Predmet ugovora o izgradnji: Broj i datum Ugovora o izgradnji:		
Podaci o učesnicima projekta		
FINANSIJER: REPUBLIKA SRBIJA MINISTARSTVO PROSVETE, NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA Nemanjina 22-26, Beograd		IZVOĐAČ RADOVA:
INVESTITOR: OPŠTINA: Ulica i broj: Mesto: NAZIV PU:		STRUČNI NADZOR:

TABELA IDENTIFIKOVANIH UTICAJA I ODGOVARAJUĆIH MERA ZA UBLAŽAVANJE – STATUS

U tabeli su navedene opšte mere i one koje su generalno predviđene Planom za ublažavanje uticaja i Planom za praćenje. Mere će biti dopunjene i skladu sa izvedenim radovima i trenutnom situacijom na gradilištu.

Br.	Uticaj	Parametri za izveštavanje	Status
1	Negativni uticaji na životnu sredinu, socijalno okruženje, zdravlje i bezbednost usled lošeg planiranja i neusaglašenosti sa zakonskim obavezama.	<p>Relevantne dozvole moraju se pribaviti pre otpočinjanja bilo kakvih radova na izgradnji/rekonstrukciji prema relevantnoj regulativi u Srbiji. Identifikovati oblasti za koje je potrebno pribaviti dozvole i osigurati da su sve relevantne dozvole i saglasnosti pribavljeni.</p> <p>Sklopiti ugovore sa vlasnicima parcela koje se privremeno koriste.</p>	
2	Negativni uticaji na životnu sredinu, socijalno okruženje, zdravlje i bezbednost usled lošeg planiranja.	<p>Izvođač je dužan da pripremi sledeće planove, dobije odobrenje od Nadzora za iste i redovno ih ažurira u skladu sa situacijom na gradilištu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Plan organizacije gradilišta, – Plan upravljanja zemljištem, – Plan za upravljanje otpadom, – Plan za upravljanje otpadnim vodama, – Plan upravljanja skladištima nafte i goriva, – Plan za reagovanje u hitnim situacijama, – Plan za smanjenje buke, – Plan raščišćavanja gradilišta, – Plan rešavanja žalbi, – Plan za bezbednost i zdravlje na radu. 	
3	Opšta pitanja zaštite životne sredine, socijalnog okruženja i bezbednosti i zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> – Imenovana lica, – Sprovedene obuke, – Održani sastanci, 	

		<ul style="list-style-type: none"> – Obilasci/inspekcije gradilišta – Izveštaji o neusaglašenostima. 	
4	<p>Pitanja bezbednosti i zdravlja na radu</p> <p>Mogući nepovoljni uticaji na zdravlje radnika, korisnika objekta i lokalnog stanovništva usled:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokacije objekta u gradskom području, – mogućih povreda korisnika objekta i lokalnog stanovništva usled izvođenja radova, – neusklađenosti s lokalnim bezbednosnim propisima. 	<ul style="list-style-type: none"> – Obezbeđenje gradilišta (ograda, kontrolisan ulaz, tabela sa podacima, 24 časovno čuvanje, i ostalo), – Saobraćaj ka gradilištu i od njega, – Primena mera za zdrav i bezbedan rad radnika, – Skladištenje i upravljanje opasnim materijama, – Održavanje vozila, – Redovno čišćenje gradilišta/objekta kao bi se smanjio uticaj prašine. 	
5	<p>Zagađenje vode i zemljišta</p> <p>Mogući uticaj na podzemne vode usled zagađenja zemljišta zbog curenja materijala kao što su goriva iz vozila, motorna ulja i lubrikanti.</p>	<p>Mogući opasni otpad (gorivo iz vozila, motorna ulja, lubrikanti, farbe, razređivači) treba sakupljati i skladištiti odvojeno uz potpisivanje podugovora sa registrovanim preduzećem za prevoz i konačno uklanjanje opasnog otpada.</p> <p>Sav tečni otpad kao i sve toksične i otpadne tečne materije skladištiti odvojeno, u nepropusnim kanistrima. Veće količine opasnih i zagađujućih tečnih materija biće skladištene u nepropusnim kanistrima sa tankvanama zapremine 110% od ukupne zapremine samog kanistera. Obezbeđeni absorbenti.</p> <p>Redovno održavanje i servisiranje građevinske mehanizacije kako bi se maksimalno redukovali potencijalni kvarovi iste.</p>	
6	Proizvodnja otpada	<ul style="list-style-type: none"> – Utvrđivanje vrsti otpada (opasnog otpada i otpada koji nije opasan) i njihovo razdvajanje na lokaciji, 	

	Mogući nepovoljni uticaji na životnu sredinu i zdravlje ljudi mogli bi se javiti usled neodgovarajućeg upravljanja različitim tokovima otpada.	<ul style="list-style-type: none"> – Prikupljanje opasnog materijala, njegovo obeležavanje kao opasnog otpada i predaja preduzeću ovlašćenom za rukovanje njime, – Ugovor sa preduzećem registrovanim za prikupljanje i transport opasnog otpada, u skladu s Planom za upravljanje otpadom. – Materijal treba da bude pokriven tokom transporta kako bi se izbeglo rasipanje otpada. – Zabranjeno je spaljivanje građevinskog ambalažnog otpada na lokaciji. 	
7	Upravljanje materijalima	<ul style="list-style-type: none"> – Obuka za osoblje zaduženo za rukovanje opasnim materijama i hemikalijama, – Bezbedonosni listovi dostupni za sav materijal, naročito opasan, – Svi dobavljači poseduju dozvole. 	
8	Ometanje bukom Građevinski radovi i saobraćaj prouzrokujuće ometanje bukom i vibracijama usled upotrebe mehanizacije i vozila za prevoz građevinskog materijala, radnika i otpada proizvedenog u fazama deaktiviranja i izgradnje	<ul style="list-style-type: none"> – Plan izvođenja građevinskih radova (vreme od-do, kojim danima), – Provera nivoa buke, – Žalbe lokalnog stanovništva. 	
9	Zagađenje vazduha Građevinski radovi izazvaće emisije CO ₂ , OA, PAU, SO ₂ i čestica (PM ₁₀ , PM _{2.5}) iz pokretnih izvora (vozila i građevinske mehanizacije).	<ul style="list-style-type: none"> – Upotreba zaštitnih maski za radnike. – Redovno održavanje vozila i opreme, – Pokrivanje tovara, – Prskanje vodom površina na gradilištu i transportnih puteva tokom suvih i vetrovitih dana, – Skladištenje građevinskog materijala, 	

	Rasklapanje opreme, iskopavanje, kretanje vozila i rukovanje materijalima, posebno oko gradilišta, uzrokovace podizanje prašine koja se prenosi vazduhom.	<ul style="list-style-type: none"> – Ograničenje brzine kretanja vozila na gradilištu, od i ka njemu. 	
10	Saobrađaj na gradilištu	<ul style="list-style-type: none"> – Ne dozvoliti korišćenje i pokretanje teške mehanizacije i kamiona (utovar, istovar, itd.) u okolini gradilišta u vreme kad deca dolaze u školu/vrtić i kad iz nje odlaze. 	
11	Šteta na objektima privatne i javne infrastrukture izazvana izvođenjem građevinskih radova i upotrebom građevinskih mašina	<ul style="list-style-type: none"> – Primitljene žalbe, – Evidentiranje štete, – Preduzete akcije. 	
12	Zdravlje i bezbednost dece i osoblja tokom izvođenja građevinskih radova	<ul style="list-style-type: none"> – Evidencija o sprovedenim obukama za decu i osoblje.. 	
13	Sprovođenje žalbenog mehanizma	<ul style="list-style-type: none"> – Broj primitljenih žalbi u vezi sa povišenom bukom, vibracijama i prašinom, – Broj primitljenih žalbi u vezi sa pristupom predškolskoj ustanovi i bezbednošću saobraćaja, – Ostale žalbe, – Registar žalbi. 	
14	Sprovođenje procedura	<ul style="list-style-type: none"> – Eventualni arheološki nalazi, – Otkrivanje azbesta, – Ispitivanje opreme, – Ostalo. 	

Prilog 6: ZAPISNIK SA JAVNE RASPRAVE ODRŽANE 22 feb 2020

Датум: 22.02.2020. године

Записник са јавних консултација презентација техничке документације "ДОГРАДЊА ПОСТОЈЕЋИХ ОБЈЕКТА ВРТИЋА ЛАБУД И ГОЛУБ МИРА"

У склопу реализације пројекта Доградње постојећих објеката вртића Лабуд и Голуб мира, град Крушевац одржана је јавна презентација и јавне консултације којима су учешће узели представници локалне заједнице.

Циљ јавних консултација је представљање пројекта од значаја за локалну заједницу, њихово упознавање са планираном интервенцијом како би се остварила укљученост и партиципација локалне заједнице. Током презентације присутнима су представљене основне информације о пројекту, планирани изглед објекта, капацитет као и планирани рокови и детаљи о динамици реализације пројекта. Презентација се одвијала у виду интерактивне дискусије са члановима локалне заједнице и заинтересованим лицима.

Чланови локалне заједнице су изразили велико задовољство због реализације овог пројекта, нагласили његов значај и исказали подршку реализацији. Чланови локалне заједнице као посебан квалитет пројекта нагласили су чињеницу да ће се доградњом повећати капацитет предшколске установе уз коришћење постојеће инфраструктуре.

Највећи део питања односио се на тумачење пројекта, рокове за реализацију као и за режим функционисања постојећег објекта током изградње. Након добијених одговора и тумачења присутни су поновили значај овог пројекта за локалну заједницу. Након обављених јавних консултација у пројекта, приступиће се даљој разradi пројектне документације.

Записник присуства на јавним консултацијама у вези презентације пројекта
Доградња постојећих вртића Лабуд и Голуб Мира

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.